

ek

ampolgárok
zölhetnek
egyzést

22. A fővárosi ipari
elnöksége ma vitatta
vállalatok felvételére
Elhatározták, hogy a
állampolgárok nevére
kereskedelmi vállalatok
ak engedélyt azoknak
m. akik valaha csödbe
t is meg fognak ál-
számára.

san javul
ai helyzet

22. Tegnap a rendőri
tást eszközözték Jeru-
b helyiségben pótend-
ítottak fel. Mindenütt
ség továbbra is megfi-
gyanúsokat. Abdullah
közbenjárt a palesztinai
foglyok érdekében,
az arab lakosság visz-
tás útjára. Az arab
is rámutat arra, hogy
a palesztinai kormány
hatna a politikai biñón-
an ünnep alkalmából.

elismeri
annektálását

22. A Daily Te-
jelentés alapján
hogy a Románia és
létrejött egyezmény
elismeri Olaszország
óságát. Ezt a leg-
mán követ megbi-
akot fogja kifeje-
Olaszország ki-
császárhoz fog
az a tény is, hogy
román külügy-
ban Olaszország a
szent Lőrinc rendel

bécsi diákok
es orvos-
ellen

Az egyetem orvosi
ma hangos tüntelést
erv ellen, mely egy év-
btani az amugyis hat
A diákzavargások
temi hatóságok három
vetemet.

hónapra
ja Gézát

22. A büntető törvény-
a Féja Géza „Vihar-
fial munkája harm-
Az első két kiadáshoz
szigatásért és nem-
felelősségre a szerzőt,
fogháza ítélték és el-
kiadás elkobzását is.
első és második kiadás
hasonló minősítéssel
lé a szerzőt. akik ak-
fognázza ítélték.

detét a szent szinodus
bi jelentik: A szent
a hónap veszi kezdé-
ökletével.
és Lapkiadó R. T.
a Baron L. Pop 10.
am: 18-60.

URAT

Taxa postala
glátite in num.
No. 224713.929.

Szerkesztőség
és kiadóhiv-
tal: Cluj
Banc

Telefon: 18-60. Előfizet-
Savonta 110, negyedére
svre 600, egészévre 1200 le,
telére: Savonta 2, negyed.
telévre 12, egészévre 20 dollár
dótsék díjszabás szerint. Az
KELET" a transilvaniai és ba-
aidóság egyetlen politikai napli.
s. Cikkeink utányomását csak
orrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

SAJÓPOLITIKAI LAP

Bérmertelen
leveleket nem
fogadunk el.

Ara 5 lej

Köziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: János
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobalcescu 83.

Szerda, 1937. november 24.

5698. EV. XX. ÉVF.
Kiszlev 20. 267. SZAM.

VILÁG TÜKRE

BENES

A pápai „Orbis” háromkötetes németnyel-
vű anthológiát állított össze Edvard Benes-
nek, a cseh köztársaság elnökének, írásából
és beszédeiből. A gyűjteményt negyedik kö-
tet egészíti ki: Benes életrajza. Jarosláv
Papusek írta.

Benes paraszti ivadék, akárcsak Masaryk,
a köztársaság első elnöke, akinek szárnyai
alatt felnőtt. Filozofia terén terelődött
rá a Masaryk figyelmére. Az ő befolyása alatt
és irányítása mellett fejlődik a sportrajongó
Benes — diákkorában olyan névvel rugta a
labdát, hogy az egyik mérkőzésen lábát törte
— közíróvá és politikussá. Még főiskolai
hallgató, amikor Masaryk tanácsára bejárta
Európa vezető államait, megtanulja a nyelv-
vüket, felszívja magába a kulturájukat, meg-
ismertkedik a sze-vezetükkel. Nehéz viszo-
nyok között tanul; azokból a cikkekből ten-
geti életét, amiket a cseh napilapok és folyó-
iratok számára ír. A kapcsolatot közte és a
lapok között szintén Masaryk teremti meg,
aki nem győzi hangsúlyozni a politikai neve-
lés szükségességét. Két doktorátust szerez,
a bölcsélet és a szociológia a kedvenc tárgyai
és előbb kereskedelmi iskolai tanár, később
egyetemi docens, végül rendes professzor vá-
lik belőle. Lelkileg eős átalakulása megy
keresztül. Szakit a marxizmussal és a dog-
matikus szocializmussal, amelynek eleinte
hisz; a „kritikus realizmus”, a Masaryk élet-
szemlélete, lesz az ő világnézete is. Vallás-
lenességéből csak az antikléricalizmus ma-
rad meg.

A világháborúig nagyjában-egészében a
tradicionális cseh politika útját járja. Ko-
rántsem gondol a monarchia feldarabolására.
A cseh nép rendületlenül dinasztia és monar-
chia-hű még ekkor, mindössze egy kicsiny
ruszofil töredéke van, melynek Kramarz
a vezére. A többség Palacky felfogását vallja:
A monarchia szükség van Európára és a hu-
manizmus érdekében; ha nem létezne, meg-
kellene teremteni. A szlovákok között pedig
— ezt Scutus Viator szögi le — még eze-
sem akad ebben az időben, akiben szlovák
nemzeti öntudat élne.

Benes az önkormányzattól várja a cseh
nemzeti élet beteljesülését. Csak tévován és
halkan csendült fel ultima ratioként némelyik
politikai tanulmányában a gondolat: Meg-
voltunk a monarchia előtt és megleszünk a
megszűnése után is.

Kevésell a világháború előtt áll be a kor-
szakos metamorfózis a Masaryk és vele a
Benes politikájában. A hivatalos cseh törté-
netiás főleg etikai okokra vezeti vissza ezt
a mélyleges átalakulást. Az önkormányzat-
tal biztató császári ígéretek ismételt megsze-
gése, zágrábi és a Friedjung-féle haza-
ulási perek — a bécsi külügyminisztérium
inszenzáta őket — fordítják a cseh nép ké-
sőbbi vezéreit a dinasztia és a monarchia el-
len. Viszont ugyancsak az erkölcsi okok tisz-
tes távolban tartják Masaryk professzort és
hű famulusát a cári Oroszországtól. A ko-
zakoktól várják a megváltást! — így gu-
nyolódott Masaryk a Kramarz pártjáról. A
cseh nép sorsát a nyugati demokráciák sor-
sával óhajtja egybefűzni.

A világháború kitörése után Masaryk szá-
mol ennek a gondolatnak utolsó konzenkven-
ciával és külföldre menekül, hogy az antant
mellett foglaljon népe nevében állást. Otthon
maradt hívei titkos szervezetben tömörülnek.
Maffiának nevezik magukat, — ezt a nevet
az 1800-beli szicíliai összeesküvőkötől kölcsön-
zik. Benes a maffia titkáráként kapcsolódik
volteképpen a világpolitikába. Ő a titkos
szervezet lelke.

A maffia viselt dolgai meglehetősen ismer-
tek ma már. Behálózza kémszervezetével az
egész monarchiát. Császári udvar, főhad-
szállás, minisztériumok, a cseh helytartóság:
egyikében ebben a háóban vergődnek. Meg-
figyeléseiket rendre közik Masarykkal, aki
viszont az antantot értesíti. A cseh maffia
deríti ki a newyorki német és osztrák-magyar-
követtség USA-ellenes aknamunkáját is és így
jelentős része van az amerikai hadüzenetben.
Amikor forró lesz lába alatt a hazai talaj,
Benes családot, állást hát-ahagyva szintén
külföldre szökik. Kereskedelmi utazóként lo-
pozódik Németországon át Svájcba. Masa-

Ünnepélyes külsőségek és meg- rázó jelenetek közepette foglalta el Maniu Gyula a nemzeti parasztpárt elnöki székét

Mihalache drámai beszédben adta át Maniunak az elnökséget. A Román Front néhány megyei szervezete visszalépett a nemzeti parasztpártba. Az új kormányzás nemzeti szellemét emeli ki a liberális párt választási manifesztuma

Vaida Sándor lett a kolozsmegyei kormánypárti lista vezetője

BUCURESTI, nov. 23. (Az Uj Kelet tud.)
A nemzeti parasztpárt központi vezetőségé-
nek ma délelőtti ülése ünnepélyes és drámai
külsőségek között elfogadta Mihalache le-
mondását és Maniu Gyulát proklamálta a
párt elnökévé. Ez az aktus minden kétséget
kizáróan az ország helpolitikai életének sors-
döntő fontosságú eseménye, olyan esemény,
amelynek messzemenő konzekvenciái e pillá-
natban teljességgel láthatatlanok. Anyai
bizonyos, hogy Maniu politikai koncepciójá-
nak és főleg „badacsony” taktikájának al-
kalmazása nemcsak a nemzeti parasztpárt,
hanem az egész politikai élet útjére és ala-
kítása szempontjából új korszak kezdetét
jelenti. A nyit színen tomítottan, a kulisz-
szák mögött pedig annál elkészfedettebb
égyfel meginduló harc korszakát, amely új
nyugtalanóságok anyagával fogja feszíteni a
politikai élet amugyis lázas atmoszféráját.

Maniu elnökké választása lezár a nemzeti
parasztpártban egy belső egyenetlenségtől
és széthúzásoktól tarkított fejezetet, amely-
nek előzményei még 1930-ra nyulnak vissza.
Maniu ettől az időponttól kezdve többször
is férvonult az aktív politizálásból. 1933
januárjában pedig lemondott a párt elnöksé-
géről, amelyet 1930 november 6-án Mihalache
töltött be. A kényes és nehezen követhető
kérdés körül robbantak ki az ellentétek, a
kormányok kijelölésében és a kormányzás
mindennapos tevékenységében milyen formá-
ban és milyen mértékben juthatnak érvényre
a két alkotmányos tényező: a felsőbb akarat
és a pártok által képviselt népakarat ki-
váltásai. Különböző személyes és klikk-pó-
lémak szöttek át és kombinálták ezt a kér-
dést, amelyben Maniu az intranzigencia,
Vaida a behódolás, kettőjük között pedig
Mihalache a mérséklet és „rabszédés” tak-
tikáját képviselte. Maniu 1930 októberé-
ben, majd 1933 januárjában kénytelen volt
lemondani a miniszterelnökségről, pártja
azonban nem követte ezen az úton, mert
a hatalmon akart maradni. 1930-ban Mi-onescu,
1933-ban pedig Vaida lépett Maniu örökébe,
aki végül is visszavonult Badacsonyba, az
utóbbi időben tartózkodott minden nyilvános
megnyilatkozástól is és hagyta, hogy Miha-
lache próbálja meg a maga módszereinek
segítségével hatalomra segíteni a pártot.

Az események rácafóttak Mihalache re-
ményeire. A kormányalakítási megbízás,
amelyet Tatarescu lemondása után kapott,
teljesíthetetlen feltételekhez volt kötve. Mi-
halachet mélyesen kiábrándították a kor-
mányváltással kapcsolatos események. A
négy éves liberális kormányzás során előbb
1935 őszén, midőn tömeggyűlést hívott egybe
Bucurestibe, majd 1937 tavaszán, midőn
Maniunak akarta átadni a pártelnökséget, —
különböző ígéretekkel kapott, amelyek alap-
ján vakon hitt abban, hogy a pártot leg-
utóbbi sikereit folytán feltétlenül hatalomra
fogják hívni. Emiatt lemondott a tömeg-
gyűléseiről, majd ez év tavaszán visszavonta
a pártelnökségről való lemondását. Mindez
nem segített: a párt ellenzékében maradt.
Mihalache úgy érezte, hogy ilyen körülmé-
nyek között nem vállalhatja tovább a párt-
vezetés felelősségét. Ma délelőtti kijelentete
tehát pártjának vezetősége előtt, hogy azon
az úton, amelyre most rálép, csak Maniu
vezetheti a pártot. Az elmúlt szerdai brassói
megbeszélésen Maniu kijelentette, hogy ilyen

körülmények között vállalja a pártelnöksé-
get. A párt élére való visszakerülésével
együtt számos jelentős személyiség lépett be
a nemzeti parasztpártba, közöttük Sichiú tá-
bornok, a nagyvezérkar néhány héttel ezelőtt
nyugdíjba küldött vezérkari főnöke, valamint
a Vaida-féle Román Front több vezetője.
Ilyen körülmények között a nemzeti parasz-
párt, a jelek szerint, megerősödvé került ki
a számára a oly tágikusan kibonyolódó kor-
mányválságból.

Kétségtelenül van a pártban egy csoport,
amely Maniu elnökségét a történeket ellené-
sem nézi jószemmel. Costachescu távo-
maradt a mai vezetőségi gyűlésről és ce-
rista barátai: Potârca, Calinescu, Gafencu,
stb. bizonyára ugyancsak nem örülnek az
elnökváltásnak, amely a nemzeti parasztp-
párt és a felsőbb fórumok viszonyában már a
puszta érintkezés szempontjából is számos
kényes problémát hoz napirendre. Maniu

közülteikintésére, nyugalmára és igen sok
tapintatra lesz szükség ahhoz, hogy kifelé és
befelé egyaránt fejjel tudja tartani a párt
korlátlan akcióképességét s egyensúlyát. Ma-
niu szempontjából az események saját állás-
pontjának igazolását jelenti, tehát mélyleges
elégíteltet szolgáltnak számára. A jövő
fogja azonban megmutatni esupán, hogy mit
jelent a nemzeti parasztpárt a román demok-
rácia szempontjából ez a változás, amely régi
haci kedvében állítja vissza az erdélyi ro-
mánység nagynevű vezetőjét a nemzeti parasztp-
párt élére. Szeretnők hinni, hogy taktikai
meggondolásain túl Maniu évtizedes demok-
ráciás meggyőződését és fanatikus irányí-
tísteletét, valamint a kisebbségek iránti tör-
ténelmi megértését fogja képviselni és érvé-
nyesíteni a nemzeti parasztpárt elnöki szé-
kében.

Az eseményekről az alábbi tudósításunk
számol be:

Maniu ur: Mihalache, a topoloveni közlegény parancsára áll!

BUCURESTI, november 23. A nemzeti parasztpárt végrehajtóbizottsága ma
délelőtti ülést tartott, amelyen az előre megállapított programuk megfelelően Ion
Mihalache benyújtotta lemondását és a pártvezetőség egyhangulag Maniu Gyulát
választotta meg elnökévé.

Maniu beiktatása drámai momentumok között ment végbe. Mihalache ismer-
tette az utóbbi évek politikai fejleményeit, amelyek az általa képviselt taktika ku-
darcára vezettek, majd Maniuhoz fordulva, ezeket mondotta:

— Maniu ur, vegye át a kommandót. Ez az utolsó parancs, amelyet én önnek
elnöki minőségemben adok.

A vezetőség tagjai lelkes tetszésnyilvánításban robbantak ki és hosszantartó-
an ünnepelték úgy Mihalachet, mint Maniut. Egyes vezetőségi tagok könnyeztek.
Mihalache ezzel fejezte be beszédét:

— Maniu ur, Ion Mihalache topoloveni közkatona parancsára áll!

Maniu elnökké választása mély benyomást tett az egész román politikai világ-
ra, amely feszült érdeklődéssel tekint a nemzeti parasztpárt új orientálódásának
gyakorlati következményei felé. Maniu elnökké választásával párhuzamosan ünne-
pi külsőségek között fogadták vissza a pártba dr. Hatieganu Emil és híveit és
avatták fel a párt tagjává Sichiú tábornokot, a román hadsereg volt vezérkari
főnökét.

Maniu ünnepélyes elnökké választása

A nemzeti parasztpárt vezetőségi ülé-
sét lázas izgalom előzte meg. Az Athene
Pallace szállóban, ahol Maniu megszállt,
már reggel nyolc órától kezdve egymás-
nak adták a kilincset a párt vezetői és az
ujszágrók. Reggel kilenckor Madgearu ke-
reste fel Maniut, akivel félórás megbeszél-
ést folytatott. Madgearu közölte Maniu-
val, hogy három erdélyi vaidista szerve-
zet: a máramarosi, nagyküüllői és szat-
mári tagozatok követték Hatieganu Emil
professzor példáját és visszaléptek a nem-
zeti parasztpártba. Ezzel szemben a vlas-
cai vaidista szervezet tekintélyes része a
vasgárdához lépett át.

Délelőtti háromnegyed 11 órakor Miha-
lache, Sichiú tábornok, Popovici Mihály,
Madgearu, dr. Lupu és Bocu Sever felke-
resték Maniut, akivel rövid megbeszélést
folytattak. Ezután valamennyien a párt
központi klubhelyiségébe mentek, ahol ha-
talmos tömeg várakozott rájuk.

A párt végrehajtóbizottságának összes
tagjai jelenlétében nyitotta meg délelőtti
11 órakor az ülést Ion Mihalache.

Elsőnek Madgearu, a párt főtitkára szó-
lalt fel és felolvasta a párt új tagjainak
névsorát, élükön Sichiú tábornokkal és
Ottescu volt iorgista alminiszterrel.

Az új tagok nevében Sichiú tábornok
elmondotta, hogy mind katona nem fejt-
hetett ki politikai tevékenységet, de idő-
előtti nyugdíjaztatása nem jelenti a köz-
nek szentelt munkássága végét és mint
paraszt szülő gyermeke nem is fordul-
hat más politikai szervezet, mint a nem-
zeti parasztpárt felé. Hangsúlyozta alkot-
mányos és demokratikus meggyőződését,
amelynek lényege az az alkotmányos té-
tel, hogy „minden jog a nemzetből fakad”.

A többi új tagok nevében Ottescu volt
belügyi alminiszter beszélt, majd Miha-
che köszöntötte a párt új híveit és méltat-
(Folytatása a nyolcadik oldalon.)

ryk utasítására csakhamar Párizsba teszi át a székhelyét. Szerény hónapos szoba ez a „székhely” és egyelőre csak az irodalom és a politika némelyik jelességéhez talál kapcsolatot. A hivatalos nagyságok nem vesznek tudomást róla. Franciaország nem gondol a monarchia feldarabolására és a-ra sem, hogy belügyeibe, tehát nemzeti problémáira beavatkozni kezdje. Attól tart, hogy ez a feldarabolás Németországot, a voltakeppeni ellenfelet, erősítene. Ugyanez az álláspontja Angliának is, ahol viszont Oroszország balkáni befolyásának megnövekedésétől tartanak, ha megszűnne a monarchia.

A monarchia szétdarabolásának gondolatát Benes so-ban előadásokban népszerűsíti és röpiratokat ír, amelyeknek élén ez az akkor még teljesen idegen gondolat áll: **Osszatok fel Ausztriát-Magyarországot!**

A propagandán kívül a külföldön élő csehek megszervezése, az újságjuk szerkesztése és a cseh légio megteremtése a Benes feladata. Mialatt Masaryk Angliában és az északamerikai Egyesült Államokban dolgozik, Benesnek a többi antant hatalommal kell a kapcsolatot létrehozni. Lassan, lépésről lépésre haladva éri el célját. Előbb informátori szerepet visz, később állandóan kikérik a tanácsát, majd kiha-colja a cseh légio felvételét az antant hadseregbe, végül — csak 1918 június 29-én! — eléri, hogy az ugynevezett Pichon-jegyzékben Franciaország felveti a cseh nemzeti önállóságát és államát a történelmi határokon belül a hivatalos háborús célok so-ába. Franciaországot követi a többi antant-állam és 1918 október 24-étől kezdve, mint a csehszlovák állam akkreditált külügyi minisztere képviseli Benes az új államot az antant hatalmakkal.

Következnek a hancsorszlovák állam területéért, az egyenjogú szerepéért a békekonferencián, majd a Benes diplomáciai tevékenysége — 17 éven át volt külügyi miniszter! — a cseh államnak és Európa rendjének biztosításáért. Ennek a tevékenységnek egyes fázisai közzé: 1920-ban megkezdte a cseh-szerb szövetséget; 1921-ben április 23-án létrejön a védőszövetség Románia és Csehszlovákia között; 1922-ben ideiglenes megállapodást köt Szovjet-országgal; ugyanebben az évben megerősíti a szerb szövetséget; 1924-ben szövetségi szerződést köt Franciaországgal; 1929 május 21-én létrejön a kisan-tant, amely az 1930-ban és 1933-ban kötött megállapodásokkal egyre jobban kimélyül. 1935 május 16-án megkötö Oroszországgal a kölcsönös segélynyújtási szerződést.

Amikor 1935 december 14-én Masaryk visszavonul az elnökségtől, Benes ajánlja utódjául. A cseh népek ez a nagy tanítóestere, felszabadítója, ez a „legnagyobb európai” az exiliumban és az államépítés munkájában eltöltött évek tapasztalatai, közös gondoljai, munkája alapján tette ezt a jól megfontolt, nagy súlyú ajánlást. Amikor vezér-e volt szükség a cseh nép élére, odamutatott Benesre, aki ugyanaból a milióból sa-jadt, mint ő, akit ő nevelt, akinek gondolkodása teljesen harmonizál az ő ideológiájával és akinek önfeláldozása, akaratja, ereje egyenlő az övével. „Ismerem!” — mondotta róla. És ez az ajánlás a cseh állam élére emelte Benes.

(t. i.)

RÁDIÓ-MŰSOR

Szerda, november 24.

Bucuresti: 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, felolvasás, víz- és időjárásjelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sport hírek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 18: Salomea-Petroca zenekar. 19.15: Előadás a középkeri zené-él hangpéldákkal. 20.05: Híres énekesek lemezei. 21.05: Benézso-zenekar. 21.35: Csak Radio-Romania: Gramofonlemez. Csak Bucuresti: Beethoven: III. szonáta. 22.10: A két állomás együtt: Kleine Anna daltestje. 22.30: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest: 7.30: Torna, utána gramofon. 8.20: Etrénd. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 12.10: Vízjelzőszolgálat. 13: Déli hangverseny. 13.05: Énekverseny. 14: Cigányzene. 17.15: Diákféltóra. 18: A Pénztárcsai Sportegyletek Ligája 25 éves. Előadás. 18.20: Zongoraszámok. 19: A légvédelmi tüzesszázadok. 19.20: Lemezek. 19.50: Róma táncol. 20.20: Szalonzene. 20.45: Külügyi negyedóra. 21.35: Sporteredmények. 22: Operaházi zenekar. 23.05: Időjárásjelentés. 23.10: Hanglemez. 24: Hírek francia és olasz nyelven. 24.10: Jazz. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Kincskeresők. Jékely Zoltán új regénye „Kincskeresők”. Erdélyi regény (enyedi kolégium). Frankfurt kiadás, 230 lap, fülsze 132 le, kötte 172 le Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen újdonságjegyzéket.

Ahol szabadon rendezhet antiszemita botrányokat és rombolásokat a „falurossza” ...

Helyszíni szemle a megrongált tenkei zsinagógában. Mit mond a hitközség elnöke és a község primárja?

Oradea, november 23. A rabbi hozta a városba a hírt. Az úgy volt, hogy bejött a házba, csendesen behuza maga mögött az ajtót, körülnézett, nem-e hallgatódik valaki, aztán előadta mondókáját.

— Tenkéről jöttem, én vagyok a kerület főrabija. Egyidő óta nagy bajban vagyunk, jobboldali csoport garázdálkodik a faluban, fényes nappal bevették a templom ablakait, aztán az én lakásomat is megrongálták. Megtámadták a saktert, s két keresztény ember vette védelmébe. Erre a két embert félholtra verték. Hetivásár alkalmával örséget állítanak a zsidó boltok elé s terrorizálják a parasztokat, hogy ne vásároljanak zsidó kereskedőnél. Hetivásár napján berugnak, szónokolnak, uszítják a népet, s ilyenkor én aggódok a családom életéért, mert elsősorban bennünket fenyeget a veszély. Én vagyok ugyanis a tenkei zsidóság cégtáblája...

Aláposan megnéztem a tenkei zsidóság cégtábláját. Három év körül, kellemes modoru ember, szép dus szakállal. (Ismerős szempár, gyakran találkoztam vele Borsa idején, amikor a zsidóság ottani „cégtáblái” heteken át nem húzták le magukról a ruhát, nem tudták, mikor sikerül az agitátorok műve és mikor fognak rájuk tö-mi.) Friedmann Gyulának hívják, hét éve rabija a községnek, s most szörnyen kétségbe van esve.

Faggatom a rabbit: mi is történt tulajdonképpen, hogyan történt, ki csinálta és milyen színekben csinálják, a román front, vagy a vaskárda színeiben, hányan vannak, milyen viszhangja van a zavargásnak a faluban, milyen hatósági intézkedések történtek. Ilyen meg ehhez hasonló kérdéseket teszek fel a rabbinak. Még aznap megbeszéljük a dolgot a Zsidó Párt vezetőségével és úgy határoztunk, hogy kimegyünk a helyszínre.

Egy kis szociográfiai helyzetkép

A helyzet ismeretéhez el kell még azt is mondanunk, hogy Tenke nagyközség és firdőváros lakosainak száma ötezer körül mozog és hogy a község 36 kilométernyire fekszik Nagyváradtól. S el kell mondanunk, hogy a községben 50 zsidó család lakik, ebből 1 mézáros, 2 timár, 2 banktisztviselő, 1 kocsárfo, 15 kereskedő, 3 rangyszéd, 2 bőrös, 2 óras, 1 szodavizgyáros, 1 nyomdász, 1 szesznygyáros, 1 szobafestő, 1 bádógos, 1 fogorvos, 1 kőművelő, 1 kávézó, 3 család nyomorog és 8 család egzisztenciája bizonytalan. (Orvos is volt, de az kitért.) A lakosság nagyrésze magyar, a háború előtt a románság egyetlen uccában lakott, az impérium átvétele óta a románság száma, főleg a tisztviselők révén tetemesen gyarapodott, s a románság gettója, a felszégi „román ucca” megszünt.

Ebben a községben, ahol azelőtt hírből sem ismerték a felekezeti és fajgyűlöletet, az utóbbi időben fészket vert a jobboldal, s már a bemutatkozásnál, az első nyilvános szereplésnél templomgalázzással akarja dokumentálni létezését.

A hitközségi birodalomban ...

Nádai István doktorral, a Zsidó Párt kitünő főtitkárával egy hívős öszi reggelen baktattunk be az állomástól a faluba.

Megnéztük a templomot, a maltörtmeleket és a friss gitfoltokat. Bent a templomban márványtábla hirdeti „örök emlékü”, hogy ez az ötven család számláló község 18 hósi halottal áldozott a világháború oltárán. Megnéztük a hitközség iskolaépületét, az állami iskola első és hetedik osztálya van az épületben elhelyezve. Az állami iskola mellett, a másik ajtóban a sakter lakik. Odább van a chéder meg a mikve. A rabbi-lakásban apró gyermekek, chaszid képek a falon, a munkási rebbe képe a szatmári és a szaplóczai rebbe képei mellett. A tenkei rabbi háza mindannyian bétkésen megfermek, mert a tenkei rabbi nem politizál, ő egyetlen pártnak a tagja, amelyet Abraham alakított annak idején és amely párt egyistenhit és erkölcsöt adott az emberiségnek.

Amikor kijövünk az udvarból, észreveszünk, hogy a templom hátra plaktátot ragasztottak, a „kapitány” képe van a plakáton és a választási jel, „a legionárius győzelem jele”. Alatta szöveg: „Osináj Kapitány egy országot, amely olyan legyen, mint a szent nap az égen.” Sokat tinődünk azon, hogy mit is jelent tulajdonképpen ez a felhívás, de ahogy sem bírtuk rájönni. Ezért úgy határoztunk, hogy megyünk reggelizni.

Reggeli után pedig elmegyünk a hitközségi elnökhöz és meghallgatjuk az ő véleményét.

Külső bajok és belső bajok ...

Weisz Lázló ur, a tenkei hitközség elnöke azzal kezd, hogy bizony bajok vannak. Megtudjuk a tényállást:

— A község egykori román esperesének itt egy fia, egy 29 éves legény, Roxin Bubunak szölija a falu. Roxin Bubu valamikor hozzáfogott a joghoz, talán le is tett egy vizsgát, de annyiba hagyta. Nem akar tanulni. Egyáltalán semmit sem akar csinálni. Csak iszik, részegeskedik, billárdozik s tekintve, hogy nagy bivaly ereje van, verekedik. S a zsidóság felel az ő elfuserált életéért. Ki az oka annak, hogy ő nem tette le a vizsgáit? A zsidók. Mert, ám, ha közöltük volna beiratkozni a jogra, az is le teszi a vizsgákat. Mit csinálhat egy ilyen falurossza? Politizál. Megszervezte a „román front” tenkei csoportját, barátokozik egy fiatal ügyvéddel, aki a mindent a hazáért című pártot képviseli ezen a vidéken, s reméli, hogy idővel meg fog élni a politikából, jogtudás nélkül is.

— Az első attak ugy történt, hogy cimborái társaságában fényes nappal a templom elé vonult, kőzport zudították a templomra és bevették az összes ablakokat. Az esetről jegyzőkönyvet vettek fel és az iratokat át-tették az ügyészségre. Pár nappal később éjszakai támadás következett, ekkor már a rabbi lakását sem kímélték. Újabb ablakverés, újabb jegyzőkönyv. A hetivásár a nap, amikor Bubu elemében van. Ilyenkor berug, parasztokat verbuvál, szónokol, megbeszéli a parasztokat, hogy „egyetlen tüt sem fognak zsidó embertel vásárolni” és gondoskodik róla, hogy a parasztság ne szeghesse meg ezt az esküt.

A tenkei primár erőfeszé skanckiókat helyez kilátásba

Fildan Aurel, a tenkei primár lakásán kerestük fel. Tudni akarjuk, hogyan látja a dolgot és milyen lépéseket akar tenni annak érdekében, hogy újabb szélsőséges kilengések ne forduljanak elő.

Azt mondja Fildan Aurel:
— Béke volt ebben a városkában, csak utóbb zavarták meg a békét. Roxin Bubu, aki a román front nevé mozgalom feje és látható vezére, szegylene a családnak és szegylene az egész falunak. Az első templomrombolás után megindult az eljárás. A tenkei zsidók panaszra mentek Roxin Teodor nagyváradi ügyvéd-politikushoz és ő bíróság előtt is vállalta a zsidóság védelmét saját, rossz-utra tévedt unokáoccsével szemben.

— A jobboldal rossz példája egyébként ragadós — folytatja Fildan Aurel — Némregeen egy szomszéd falu segédjegyzője kifosztotta a rabbit. Azzal a kifogással, hogy nincs autorizációja, hogy átutazzon az ő

Eredeti közlemény.

Gyomor- és bélbajban szenvedőknek!

B. K. ur, Timisoara I., következő levelet írja nekünk:

„Kérem sziveskedjenek címre még két üveg Gastro D-t utánvét mellett küldeni. Az első üveget feleségem vette szálnatba és igen jól érzi magát. Évek óta bélbántalmi voltak és mióta Gastro D-t szed, semmi fájdalmat nem érez. Én ez év januárjában egy gyomoroperáció ment keresztül és szeretnék egy Gastro D. kurát csinálni, mert néha még érzek bántalmakat a gyomromban...”

A naponta beérkező köszönő levelek tömege igazolja, hogy rövid Gastro D. kurával a legmakacsabb gyomor-, bél-, epe-, vese- és májbetegedéseknek, valamint göröcsök és ideges ámatlanság esetekben kitünő eredményeket értek el. Orvosok is ajánlják.

GASTRO D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135 lej utánvét mellett, Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

falujábanj elszedte a pénzét és pár órára keresztül fogva tartotta. Később a szolgabíró segítségével elkenték a dolgot. Az illető bocsnátot kért és kijelentette, hogy be volt rugva. Pedig az igazság az, hogy az illető egy jobboldali párt hive és abban a hiszemben van, hogy a jobboldalhoz való tartozandósága feljogosítja őt arra, hogy közönséges utonáll módjára kifosszon egy zsidó embert.

— Mi igaz abból, hogy e héten egy rendőr a támadók segítségére sietett? — tessék fel a kérdést.

— A héten, mint tudják, megtámadták a saktert. Két keresztény ember tetett a szorongatott ember segítségére. A támadók között volt az egyik rendőr fia. Dulakodásra került a sor, s az egyik rendőr a fia segítségére ment. A rendőrt azonnali hatállyal még aznap elbocsátottam állásából.
— Milyen egyébként a hatóságok magatartása? — kérdezzük Fildan Aurel.
— Hiszen éppen itt a hiba — válaszolja a község primárja. — A csendőrmester (nem a szekció-parancsnok) felveszi a templomrombolásról szóló jegyzőkönyvet és pár órával később együtt mulat a botrányhósszal. Eltökélt szándékom rendet teremteni a községben. Ha nem megy másképpen, hetivásár alkalmával becsukatom az összes kocsmákat. S ha mégis újabb kilengésre kerülne sor, gondom lesz rá, hogy a zavargások értelmi szerzője az ügyészségre kerüljön.

Eddig szól a tenkei primár nyilatkozata. A Zsidó Párt nagyváradi vezetősége kitöltötték útján juttatja el panaszát a vármegye prefektusához és a csendőrlégő parancsnokságához.
S várja az intézkedéseket.
Hogy ötven zsidó család Tenke községben nyugodtan hajthassa álomra a fejét.
Schön Dezső

A Ripensia utlevélnélküli sportvonata Budapestre

Csak egyetlen okmány fényképes személyazonossági igazolvány szükséges az utazáshoz. Indulás dec. 5., — vissza dec. 10

Abból az alkalomból, hogy a Ripensia te-mesvári futballcsapat Budapestén az Ujpest csapatával december 8-án nemzetközi futballmérkőzést játszik, a sportkevelők számára lehetővé tették az illetékes hatóságok, hogy erre a mérkőzésre nagyon kedvező lehetőségek mellett tudjanak eljutni.

Sportvonat indul december 5-én és visszatér december 10-én. A sportvonaton való utazáshoz semmi más okmány nem szükséges, mint fényképes személyazonossági igazolvány. Résztvevő díj Cluj-Budapest és vissza Cluj, különvonalon, számozott ülőhelyeken, kollektív utazással, vízummal és mecsjegygyel együtt 1490 lej azok számára, akik legkésőbb november 25-ig jelentke-znek. Ezen határidőn túl jelentkezők 200 lej többletköltséget fizetnek a későbbi jelentkezésekkel járó adminisztrációs költségek fejében. Mindenki a saját érdekében cselekszik tehát, ha minél előbb jelentkezik, annál is inkább, mert a helyszámok is a jelentkezések sorrendjében lesznek kiadva. Legéveső jelentkezési határidő november 30-án déli 12 óra.

Ez az utazás is, mint a legutóbbi utazások, a legközelebbi rendben fog megtörténni és az utasok kényelmével minden te-

kintetben számol a rendezőség. Az utazáshoz szóló miniszteri engedély a Ripensia vezetőségének birtokában van.

Jelentkezés az Uj Kelet kiadóhivatalában, Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Írásbeli és deklá-désre postabélyeg beküldése ellenében azonnali válaszhunk.

Kakuk Ma'ci kottésuton. Tereaszky regyogó Kakuk Ma'ci sorozatának egy pompás új kötet. Szellemes, érdekes, kacagtató. 86 lei Lepagenál Cluj. Kérje az Athenaeum újdonságok teljes jegyzékét.

FIGYELEM SZABADSÁGOLÉK!
Az egészség szolgálatában. 3 tucatot az Uj Brilliant-Extra-Primissima és a Lux-Sükken-finet minőségekben vigyen magával, hogy egészségesen visszajöhessen.

A töb

A varsói főisk

antiszemita

Varsó, novemb Kelet, hogy a le szavazás alá boc vezetésének kérd az összes diákok zóják a rektorá szavazás eredmén ge nemmel szava detése után Kulc tett közzé, ame nem áll szándék ni a zsidó diáko lehetségesnek, ho között szabadkeze lyeiknek megvál ért felhívja a n kat, hogy az elő foglaljanak helye baloldali pádsor odaülhetnek, aho dás — mondotta ut az egyetem ez is meghiusul met. A lembergi án újra megkezd előtti felfüggeszte zsidó diákegyesit szavazás ellen as latta.

A varsói főisk kult a zsidó és részvételével, az harc szolgálatába hónapot proklam küzdelemre. Ezzel tettek közzé az ö vezetek aláírásáva hogy a főiskolai g a lengyel kultúr a legemibb emb megnemalkuvó egyenlőség- és sz lengyel főiskolák varsói egyetem sán a demokratik zsidó diákoknak tek.

A zsidó Wawel tott varsói Wawel jait kizárásán fe ülnek a gettó pa diákok, akik nem megbüntették. A ták, hogy felkéri a főiskola alapító közbe a zsidó diák igazgatóságához amelyben a gettó velitik.

A vilnai és kra zeti demokraták kokra és kiűzték böli, mert nem ak tópadokat.

Párizs, novemb francia író és egy áltványt tett közz atakozik a lengyel zetésére ellen.

A lengyel nagy hívás szövege a k „Alulírottak az ra hivatkozva tilt g ifjúság egy ré ellen, amely mint köztársaság általa

Telepes rádiólampá

A lembergi diákok többsége leszavazta a gettópadokat

A varsói főiskolákon megalakult a zsidó és lengyel demokratikus diákok antiszemita-ellenes blokkja. Francia írók és tudósok tiltakozása a gettópadok ellen

Varsó, november 23. Jelentette az Új Kelet, hogy a lembergi egyetem rektora szavazás alá bocsátotta a gettópadok bevezetésének kérdését, melynek folyamán az összes diákok írásban kellett, hogy közöljék a rektorátussal álláspontjukat. A szavazás eredményeként a diákság többsége nemmel szavazott. Az eredmény kihirdetése után Kulcinszki rektor nyilatkozatot tett közzé, amelyben kijelenti, hogy bár nem áll szándékában külön padokba utalni a zsidó diákokat, nem tartja azonban lehetségesnek, hogy az adott körülmények között szabadkezet kapjanak a diákok helyeiknek megválasztása tekintetében. Ezért felhívja a nemzeti demokrata diákokat, hogy az előadó termék jobb oldalán foglaljanak helyet, míg a zsidó diákok a baloldali padokba. A többi diákok odaülhetnek, ahová akarnak. Ez a megoldás — mondotta a rektor — az egyetlen út az egyetem rendjének megővésére. Ha ez is meghiúsulna, úgy bezárja az egyetemet. A lembergi egyetemen november 20-án újra megkezdődtek a néhány héttel ezelőtt felfüggesztett előadások. Azokat a zsidó diákegyesületeket, amelyek a diákszavazás ellen agitáltak, a rektor felszólatta.

„A lengyel kultúra szegénye”

A varsói főiskolákon közös blokk alakult a zsidó és lengyel demokrata diákok részvételével, az antiszemita elleni harc szolgálatában. Egyidejűleg egy teljes hónapot proklamáltak a gettópadok elleni küzdelemre. Ezzel kapcsolatban felhívást tettek közzé az összes demokratikus szervezetek aláírásával, amelyben kijelentik, hogy a főiskolai gettó bevezetése „szegény a lengyel kultúrára és súlyos megtörfése a legelőnyösebb emberi jogoknak.” A felhívás „megnemalkuvó harcot hirdet meg az egyenlőség- és szabadságért, valamint a lengyel főiskolák demokratizálásáért”. A varsói egyetem szabadművészeti fakultásán a demokratikus diákok tüntetően a zsidó diákoknak előírt gettópadokba ültek.

A zsidó Wawelberg testvérek által alapított varsói Wawelberg főiskola zsidó diákjait kizárással fenyegették meg, ha nem ülnek a gettó padokba. Tizenhárom zsidó diákot, akik nem engedelmessé váltak, máris megbüntették. A zsidó diákok elhatározták, hogy felkérjük Michael Walwelberget, a főiskola alapítójának fiát, hogy lépjen közbe a zsidó diákok érdekében. Az iskola igazgatóságához emlékiratot intéztek, amelyben a gettópadok megszüntetését követelik.

A vilnai és krakkói főiskolákon a nemzeti demokrata rátamadtak a zsidó diákokra és kiűzték őket az előadó termekből, mert nem akarták elfoglalni a gettópadokat.

A párizsi tiltakozás
Párizs, november 23. Számos előkelő francia író és egyetemi tanár együttes kiáltványt tett közzé, amelyben élesen tiltakozik a lengyelországi gettópadok bevezetése ellen.

A lengyel nagykövetnek átnyújtott felhívás szövege a következő:
„Alulírottak az emberi és polgárjogokra hivatkozva tiltakozunk a lengyelországi ifjúság egy részének diszkriminálása ellen, amely mint minden polgár a lengyel köztársaság általános érvényű törvényei

alatt áll. Tiltakozunk a jog és a kultúra nevében. Ha érvényben maradnak a hasonló intézkedések, úgy ez súlyosan fogja érinteni a lengyel tudományt.

E kínos esemény kapcsán alulírottak elégtétellel állapítják meg azt az eleven ellenállást amely legalább bizonyos mértékben megnyilatkozik ezen igazságtalan és törvénytelen rendelet keresztülvitelével szemben. Abban a meggyőződésben, hogy az összes tudósok, tanárok és szabadfoglalkozásuk, minden demokratikus ország és különösen Lengyelország közvéleménye osztani fogják érzelmeinket, alulírottak követeljük, hogy szüntessék meg a megalázó, barbár és igazságtalan intézkedéseket.

Óriási bessz volt a londoni tőzsdén

LONDON, november 23. (Rador.) Az itteni részvénytőzsdén tegnap nagy esések voltak. A ma délelőtti lapok egész olálas címek alatt közlik, hogy a londoni tőzsdén évek óta nem volt ilyen nagyarányú bessz. A sajtó az 1929-ben előfordult „fekete hétfőt” emlegeti.

Select Muzgó

Csütörtökön nagy premier!

Rabszolga-hajó

izgalmas drámai cselekményű film, mely elkápráztatja a nézőt. Főszerepekben: Warner Baxter, Wallace Beery, Elisabeth Allan, Mickey Rooney (Szentivánéji álom főszereplője)

MA ROBERT TAYLOR, JANET GAYNOR filmje:

Diákszerelem

Hivatalosan közzétették Delbos keleteurópai utjának programját

December 8-án érkezik Bukarestbe Delbos

Párizs, november 23. Hivatalosan közzétették Delbos utiprogramját, amely a következő: December 3. Varsó, 6-án Krakó, 8-án Bukarest, 11-én Szabadka, 14-én Belgrád, azután Prága. Delbos utazásának a nemzetközi politika szempontjából rendkívüli nagy jelentőséget tulajdonítanak. Varsóban állítólag Lengyelország és Cseh-

szlovákia megbékélését szeretné létrehozni, de a lengyel sajtó ehhez nem sok reményt fűz, Bukarestben pedig a román-francia barátság elmélyítéséről fog tárgyalni. De nagy várakozással tekintenek belgrádi tárgyalásai elé is, melyekre vonatkozólag Sztójadinovics a belgrádi olasz és német követeket már tájékoztatta.

Olasz fasiszta lap a nemzeti parasztpárt köztársasági törekvéseiről

A nemzeti parasztpárt felháborodva utasítja vissza az olasz lap vádjait

Bucuresti, november 23. (Az Új Kelet tud.) Maniunak a nemzeti parasztpárt elnökvé váló megválasztása alkalmából rendkívüli érdekességgel bír az a polémia, amely a párt hivatalos lapja, a Dreptatea és az egyik fasiszta hivatalos, a Coriera della Sera között folyik. A Dreptatea mai számában a következőket írja:

A Corriere della Sera bucaresti tudósításban foglalkozik a romániai kormányválság megoldásának módjával. Nem figyelmen kívül a tudósításra, ha ez a lap nem az olasz kormány ellenőrzése alatt jelenne meg és ha nem közölné egy olyan

nyilvánvalóan tendenciózus állítást, amely isten tudja milyen célokat követ és amely az ország belügyeibe való idegen beavatkozást jelent. A lap ugyanis ezeket írja: „A válság megoldása hihetetlenül kinosan érintette a nemzeti parasztpárt vezetőit, amely pártot, mint ismeretes, eltávolították a hatalomtól baloldali tendenciái miatt, s amely most köztársasági tendenciákkal fenyegetőzik.”

Nem szólnak arról a valótlán és tendenciózus megállapításról, hogy a nemzeti parasztpártot baloldali tendenciái miatt távolították el a hatalomról. Mindenki

Aranyécs ellen Goedecke féle Anusol!

V. Basch, A. Bayet, J. Bloch, Ferdinand Brunot, de l'Institut, M. Cazamian, M. Déjépine, de l'Institut, de l'Académie, de Médecine, Luc Durtain, A. Gosset, de l'Institut, de l'Académie de Médecine, Marcel Griaule, Paul Gsell, Ch. Guignebert, H. Hauser, Madame Joliot-Curie, Fr. Joliot, P. Langevin, L. Lévy-Bruhl, de l'Institut, A. Lods, de l'Institut, P. M. Masson, P. Rivet, Marc Sagnier, M. Sauvageot, P. Van Tieghem, Charles Vildrac, Madame Andrée Violis, H. Wallon.

London, november 23. A lengyelországi zsidó nyomor enyhítésére alakult United Appel Comitée for Polish Jewry a lengyel zsidók sürgős segélykérésére elhatározták, hogy külön alapot teremtenek a nyomorgó lengyelországi zsidó gyermekek felsegélyezésére. Erre a célra első gyors-segélyként ötezer fontot utaltak át és újabb ötezer font gyűjtése van folyamatban.

tudja, hogy az uralkodó megbízást adott Mihalachenak, a nemzeti parasztpárt vezérének a kormányalakításra, miután tudomásul vette s aprobálta ezen párt programját. A nemzeti parasztpárt nem fogadta el a kormányzati megbízást, nem baloldali tendenciája miatt, hanem mert elutasította a Vaidával való együttműködést. Az uralkodó egyetértett a párt programjával.

Felháborít azonban ezen információ befejező része, amely el akarja hitetni a külfölddel, hogy az országban köztársasági mozgalom létezne. Felháborodva utasítjuk vissza ezt a merész hazugságot, amely egy belpolitikai, vagy nemzetközi intrika jellegét ölti magára és olasz érdekeket volna hivatott szolgálni, de amely teljeséggel nélkülöz minden alapot. Ebben az országban senkinek sem engedte meg magának, hogy republikánizmusról beszéljen. A nemzeti parasztpárt, amely strukturája, programja és törekvései révén a parasztság nagy többségét képviseli, mélyen és őszintén monarchikus.

Ha Olaszországban a monarchia Mussolinival kapcsolatban azt a szerepet játsza, amelyet játszik, tudja meg a Corriere della Sera és egész Olaszország, az abesszin birodalommal együtt, hogy Romániában egyetlen ember sincs, aki ne volna őszintén monarchikus és aki ne harcolna a korona ragyogásáért.

Teljes energiáinkkal és felháborodásunkkal tiltakozunk az ellen, hogy egy a kormány által ellenőrzött olasz lapban ilyen, a román államfő presztízsét érintő insznuálások látnak napvilágot.

Ez figyelmeztetés. Egyébként a mi határainkon belül tudni fogunk saját kontónkra eljárni olyan személyekkel szemben, akik nem ismernek mértéket, nem ismerik a vendéglátás törvényeit és a józansági szabályait.

— Megakarják szüntetni a szigeti leány liceumot. Szigetéről jelentik: Régóta viszatérő refrén Máramarosszigeten a nagymultu „Domnita Ileana” leányliceum megszüntetése, amelyet a múltban takarékosági okokkal indokoltak, de a valójában politikai tervek húzódtak meg a kulisszák mögött. A napokban ismét felvetődött az iskola megszüntetésének, vagy esetleg alsófokú középiskolává való degradálásának a terve. Ugyanis az újabban létesített görögkeleti püspökség irodáit az iskolaépületben szeretnék elhelyezni, amely a város legszebb helyén van. Az érdekeltek mindent elkövetnek az iskola megmentése érdekében és remélik, hogy ez sikerülni fog, mert a görögkeleti befolyásos hívők között is számos védelmezője van a nagymultu iskolának, a püspökség részére pedig más megfelelő épületet ajánlanak.

Charles Morgan: A forrás. A világirodalom új szenzációja. Tizenöt nyelven egyszerre jelenik meg. Magyarul: Két kötet cca 500 lap, füzve 284 lei, kötve 363 lei. Rövidesen megjelenik románul is, füzve cca 200 lei, kötve cca 270 lei lesz. Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kétféle ingyen újdonságjegyzéket.

Kertész EFZsébet: A családi pénzió. A dolgozó nő, három leány élete modern utakon, újszerű keretben 250 lap füzve 79 lei, kötve 112 lei. Kertész E.: Julius szerelem f. 50 lei, kötve 79 lei. Berend Miklósné: Lükettő talaj, két kötet, 900 lap, füzve 132, kötve 185 lei, stb. Lepage-nál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen Pantheon jegyzéket.

Fűszer- és gyarmatárú engrosszistáknál jót bevezetett jutalékos

utazót keres

előkelő importrézvénytársaság azonnali belépésre. Ajánlatokat a referenciák megjelölésével Rudolf Mosse S. A. hirdetőirodába, Timisoara I. Str. Mercy I. „Jutalékos” jellegre kér.

Nem kell tölteni, sem kezelni!

Minden szaküzletben kaphatók.

Technikai felvilágosítást nyújt:

DURA S. A. Timisoara

Telepés rádióimpái fűtéséhez

DURA-Optima fűtőelemeket

(Szárak-akkumulátor) használjon

bélszajban

I., következő levelet
jenek címre még
utánvét mellett küll
feleségem vette hasz
zi magát. Évek óta
és mióta Gastro D-t
nem érez. En ez
nyomoroperáción men
tnek egy Gastro D.
néha még érez báa
pan...

köszönő levelek tö
rívíd Gastro D. ku
gyomor-, bél-, epe-,
pedéseknél, valamint
matlanság eseteiben
érték el. Orvosok is

gyógyszertárak-
vagy postán megren-
vét mellett, Császár
Bucuresti, Calea

pénzt és pár órán
ta. Később a szoi-
ék a dolgot. Az illető
mentette, hogy be volt
ag az, hogy az illető
és ebben a hiszem-
ldalhoz való tartozan-
arra, hogy közönséges
szon egy zsidó embert.
gy e léten egy rendő
sietett? — tesszük

diák megátamadták a
ember stetet a szo-
gére. A támadók kö-
dőr fia. Dulakodásra
k rendő a fia segít-
t azonnali hatállyal
am állásból.

a hatóságok maga-
Fildan Aureit.
a hiba — válaszója
— A csendőrrmeste-
nok) felveszi a temp-
gyzőkönyvet és pár
culat a botrányhősök
ndet teremteni a köz-
másokppen, hetivásár
m az összes kocsmá-
m kllengésre kerülne
gy a zavarások ér-
szégre kerüljön.

pimár nyilatkozata.
aradi vezetősége klt-
el panasztát a vár-
s a csendőriégő pa-

eket.
alád Tenke községben
omra a fejét.
Schön Dezse

sport-

olvány szükséges
10

dezőség. Az utazás-
redély a Ripensia ve-
van.
elet kiadóhivatalában,
10. Írásbeli é-deklő-
tése ellenében azonnai

uton. Tersánszky re-
zozatának egy pompás
redkes, kacagató, 86
tje az Athenaeum új-
st.

BADSAGOLOK!!
ában. 3 tucatot az
missima és a Lux-
kból vigyen magával,
visszajönessen.

Tokió a Kinához intézendő nyílt hadüzenet lehetőségét mérlegeli

A legutolsó kínai minisztertanácsban Csang-Kaj-Sek az azonnali békekötés mellett szavazott?

Shanghai, november 23. (Rador). Tegnap estig nem erősítették meg Wushi ipari központnak a japánok által való elfoglalását. A japánok megkezdték a támadásokat Ucsing helység ellen, amely a Tajhu-tavon fekszik. A várost kiűzték a lakosság. Délén a japánok előrenyomultak a Shanghai-Hangcseu vasútvonal mentén, egészen 30 kilométernyire a városig. A japánok Nanking felé való menetelése annyira gyors, hogy a gyalogságot repülőgépek által élelmezik.

Ujabb jelentés szerint a kínaiak megpróbálják felhagyatni a Tajhu-tó felé előrenyomuló japánokat, sűrűsödő erősítéseket menesztenek Wushi irányába, ahonnan a lakosság elmenekült. Nagy ütközetre számítanak ezen a vidéken. Habár a japánok jobb-szárnya előrenyomulóban van, a Wushi-Kiangy kínai vonal érintetlen maradt. A japán hadsereg meghatalmazott képviselője elismerte, hogy Wushi város bevétele csak 8 kilométernyire voltak ettől a helységtől.

Tokióból jelentik, hogy a Nichi-Nichi Shimbun című lap részleteket közöl azon kínai minisztertanácsról, amelyen elhatározást nyert a kormány székelyeknek Nankingből Csungkingba való áthelyezése. Tizen-nyolc személy volt jelen a szóbanforgó minisztertanácsban, köztük Csang-Kaj-Sek marsall és neje is. A megjelentek közül 10 eleinte amellett foglalt állást, hogy azonnal kössék meg a békét Japánnal. Ezek között volt Csang-Kaj-Sek marsall, Hangcsin hadügyminiszter és Csengcsin vezérkari főnök.

A többi 8 személyiség, köztük Csang-Kaj-Sek felesége is a háború folytatását hangoztatta. Ezen számbelileg kisebbségben levő csoport érvei végül is a kormány székelyeknek áthelyezését eredményezték.

Ugyanezen lap állításai szerint a kínai hadsereg szolgálatában most már kizárólag

szovjetgépek vannak. Megállapítást nyert, hogy a kínai pilóta utánpótlást is szovjet-tisztek tanítják ki és hogy eddig a legutóbbi négy hét alatt 580 bombavető érkezett Vlasovszkoba, melyeket mind Kinának adtak át.

Shanghaiban fosztogatnak a japánok

Shanghaiből jelentik, hogy a koncessziós területek angol-amerikai-francia konzuljai erőlyes hangú tiltakozó jegyzéket nyújtottak át a shanghai japán követnek, melyben bejelentették, hogy a bevonuló japán katonák nemcsak a kínai városrészeket fosztogatták ki, hanem kirabolták az idegen állampolgárok tulajdonát képező üzletházakat és magánlakásokat is. Ezért az e kérdésben egyesült hatalmak Tokiót nemcsak anyagi, de erkölcsi szempontból is teljes mértékben felelőssé teszik.

Ezeztől kapcsolatban jelentik azt is, hogy a shanghai városi tanács el fogja fogadni a japánoknak Shanghai-ra vonatkozó követeléseit. A japánok azoknak megfelelően meg fogják akadályozni a nemzetközi koncesszióknak politikai vagy katonai célokra való felhasználását.

Uj szovjetkötvetet neveztek ki Kinába

Tokióból jelentik, hogy Nuetsugo tenger-nagy, a japán tengeri haderők volt főparancsnoka tegnap kihallgatáson volt Konoye herceg miniszterelnöknél, akit arra igyekezett rábírni, tizenze meg a háborút Japán Kinának. A japán kormány mosta ezzel a lehetőséggel foglalkozik.

Moszkvai lapok szerint Luhantze Orelskit neveztek ki a szovjetek kínai nagykövetségévé. Bogomolov eddigi nagykövet sorsáról nem írnak a lapok.

Berlini jelentés szerint Hitler kancellár

holnap este résztvesz a japán követségen. Musakoji japán követ által a kommunista-ellenes paktum aláírása első évfordulóján adandó banketten. Megjelenik Attolico olasz nagykövet, von Ribbentrop, von Blomberg és Göring is.

O'osz tiltakozás Tokióban

Moszkvai féléhivatalos hírforrásból származó jelentés szerint Szlavutski tokiói szovjetnagykövet írásbeli tiltakozást nyújtott át Hirota japán külügyminiszternek, amelyben tiltakoznak egy ismert japán államférfiúnak az Associated Press munkatársa előtt tett szovjetellenes kijelentései miatt. Az említett

Csúsz
Köszvény
Rheuma
DÖRZSÖLJE BE TAGJAIT
DIANA
SŐSŐRSZESZEL

államférfi Araki tábornok államtanácsos, aki nemrég nyilatkozott az Associated Press munkatársa előtt.

Shanghai, november 23. A nemzetközi koncessziós terület rendőrségének nemhivatalos közleménye szerint a Shanghai-ban megjelent öt nagy kínai lap felfüggesztette megjelenését. A News Central hivatalos sajtóiroda is beszüntette működését.

Szabad választásokat ígér dr. Anca Cornel első prefektusi nyilatkozatában

Beszélgetés Kolozs megye új prefektusával

Cluj, november 23. (Az Uj Kelet tud.) A prefektusi kabinet előszobájában egymásnak adják a kilincset az emberek. A kolozsmezei választások előkészületeire váró liberális kortések vonulnak be nagy számmal a prefektus szobájába, ahol dr. Anca Cornel, az új prefektus ad utasításokat a korteseknek a kiméletlenek ígérkező választási harcok küszöbén. A prefektusi kabinetből dörögdelmes éljenések hallatszanak ki, a kortések üdvözlik a szentori hangon utmutatásokat adó prefektust. A kortések kivonulása után a helyi liberális tagozat vezető egyéniségei közül számosan vonulnak be a prefektusi külön szobába és zárt ajtó mögött tárgyalnak. A kolozsvári lista van a tárgyalások középpontjában és hamarosan elterjed a hír, hogy Vaida Sándor lett a kolozsvári liberális-vaidista lista vezetője.

Dr. Anca Cornel, aki négy évig volt Kolozsvár alpolgármestere, frissen, mosolyogva fogadja az újságírókat annál az asztalnál, ahol négy esztendővel ezelőtt

Dunca dr. adta első prefektusi nyilatkozatát a sajtónak.

Nem lepődik meg az első kérdésen, mely természetesen a választásokkal kapcsolatos.

Gondolja prefektus ur, — kérdezik az újságírók, — hogy simán fognak lezajlani a választások?

— Bizom abban — válaszolja mosolyogva dr. Anca prefektus — hogy a polgárok ismerik törvényes köteletségüket, nekünk pedig az a feladatunk, hogy fenntartsuk a rendet és minden szavazónak lehetőséget nyújtunk ahhoz, hogy az urnák elé járuljon. Pillanatnyilag természetesen a választások foglalják le minden percünket.

— Milyen programmal kezdi meg működését, prefektus ur?

— Még nincs programom — válaszolja Anca — csak a választások lezajlása után tudok hozzájárulni tulajdonképpen prefektusi teendőmhez. Azon leszek, hogy minden erőmmel a megye polgárainak gazdasági és szociális jólétét segítsem elő.

EGYESÜLETI ÉLET

— Haggibbo-teadélután. A Cristal Palace igazgatósága november 23-án, vasárnap délután 5 órai kezdettel, a Haggibbo sportegyesület javára műsoros teadélután rendez.

— Énekpróba. A Goldmark énekkara ma, szendrén este fél 9 órakor a Hitközség óvodájának temében próbát tart, melyre az énekkar tagjait ezennel meghívja a Vezetőség, kérve a tagok pontos és feltétlenül megjelenését.

— A Kórházegyesület, a jótékony Négyelet és a Wizo közös rendezése közli, hogy a ma, szerda estére, az Ujsági-öklubba hirdett teast közbejött akadályok miatt elmarad.

— Szenvedő, beteg asszonyok már egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel is könnyű, lágy béltürelést érhetnek el, ami igen sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre. Kérdezze meg orvosát.

— Ideiglenesen dr. Lányi Györgyöt választotta Kecskeméti Lipót utódjául a nagyváradi neolog hitközség. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi neolog hitközség a dr. Kecskeméti Lipót főrabbi halálával megüresedett főrabbi székre annak idején pályázatot hirdetett. A hét pályázóból a hitközség dr. Lányi György ajánlatát vette figyelembe, mint-hogy a rabbi próbaszónoklata nagy tetszést aratott a zsidóság körében. A hitközség vezetősége ideiglenes jelleggel bizta meg dr. Lányi Györgyöt a rabbiteendők ellátásával. Kötelezik azonban, hogy a működését engedélyt szerezzék meg és tegye a románnyelvű rabbizsgát. A határozatról a hitközség az alábbi határozatot adta ki: „A nyugati szertartású izr. hitközség f. hó 21-én tartott közgyűlésén túlnyomó többséggel elhatározta, hogy a főrabbi állást egyelőre nem tölti be véglegesen, hanem ideiglenes megbízást ad dr. Lányi György rabbinak a rabbiteendők elvégzésére, amennyiben záros határidő laatt megszerzi a kultuszminisztérium működési engedélyt és a választást csak akkor ejtik meg, ha a románnyelvű rabbizsgát a kultuszminisztérium bizottsága előtt letette és számos egyéb feltételeknek eleget tesz. Ideiglenes megbízása maximum két évre szól és állását csak akkor foglalhatja el, ha a működési engedély bírtokában lesz”.

Eszterü táplálkozás szakácskönyve. Kiadta az Erzsébet nőiskola háziasszony szakosztálya. Hasznos, új könyv, receptek, táblázatok, 99 lei. Egy másik új könyv: Az izleles diéta szakácskönyve. Irta: Kovács Gy. országos klinikai konyhafőnök. Ára 191 lei. Inyenes mester nagy szakácskönyve 132 lei, Inyenes 1000 új recept! 99 lei. Lepageál Cluj utánvétél.

OPTIMIZMUS
ÉLETÖRÖM

Tudja-e azt, hogy a melankolia legtöbbször az élet-erő csökkenésére vezethető vissza.

A vér és a szervezet sejtjeinek URODONAL kezeléssel való alapos és lelkiismeretes kitisztítása után, meg-
lepetéssel fogja tapasztalni, hogy visszanyerte életked-
vét és vidám életöröm teszi boldoggá.

Az URODONAL-t az egész világon ismerik, ez a szer nagyon sok —
szervezetet romboló — szenvedést szüntet meg.

Az URODONAL - megóvja a REUMÁTÓL, MIGRÉNTÓL, MÁJROHAMOK-
TÓL, VESE ÉS HÓLYAG Bántalmaktól, KIÜTÉSTÓL, ELHIZÁSTÓL,
ÉRELMESZESEDÉSTÓL ÉS AZ IDŐELŐTTI MEGÖREGEDÉSTÓL.

Aki
URODONAL-t
szed, jól érzi magát

PHATELAIN KÉSZÍTMÉNY. MEGBIZHATÓ MÁRKA

Szedjen minden este egy
kávéskanál URODONAL-t
egy kevés vízben.

Könyveléseket

és könyvek felülvizsgálását vállalja

Adóügyekben

és bármely

kereskedelmi kérdésben

felvilágosítást ad és megbízást vállal

„FIDES”

Schiessel Richard Treuhand vállala-
lata CLUJ, Srt. Iuliu Maniu 39.
Telefon: 28-98.

A liberá- tagoza

A szigeti

Sighet, november 23. Szombat hajnalban jel-
Lapban a parlamentet f-
lasztásokat kitűző ki-á-
bat ölelőtt három jelöl-
a szigeti törvényező-
komány már előre biz-
menzeti pártzártnak.
élen, sikerült a második
„Totul pentu tara” s-
eddig nem is volt helyi.
sem jelölt Máramaros-
lyet kapta.

A ko-mánypárt előbb
az Uj Kelet jelentette,
lért jelölt a lista élen
canéllői miniszter ug-
elnökévé választotta m-
yi tagozata. Máramar-
kománypártnak szükse-
yazatai is. Az utolsó
állottak Pop Valér és
Bujoiu memókött, az új
minisztert tették meg l-

Miét

Vasárnap délelőtt n-
a gheorgista liberális l-
ismét nagyváradi ügy-
pártszervezet elnökévé
választák — akik szeret-
Vasgárdát — csak a k-
ték le listájukat és az
A cuzisták „lemara-
Lászatitka van. A C. C.
zeti kereszténypárt fő-
hét végén táviratilag
tanárral, a máramar-
nőkével — (az elnök
hogy a máramarosi list-
hogy tekintélyével és a
hatékonyan előmozdít-
marosban, ahol eddig
cuzisták. A má-ama-
nagy vélik, hogy az öce-
változtat helyzetükön
tos kudarcnak kitenn-
inkább úgy döntöttek,
lista élen. Ehhez kelle-
beleegyezését. Ezét ké-

A máramar-

landók egy-

zsidókkal

A liberális párt egy-
ustavezetőt jelentette
rendkívül nehézségeit
nyilván, hogy a mára-
talán nincsenek elpaga-
kötött paktumtól és
hogy nem jelenthetne
azokkal a liberális v-
kutyamódra szidtak
szápolozóinak nevezte

Sokkal nagyobb baj-
tósége, hogy a liber-
Szmuok Mihály liber-
akiről tudott dolog, ho-
ciklus során egyetlen-
szavát a parlamentbe
fosztások és támadás
lehetetlennek tartják,
egy olyan listát, an-
van...

Hír szerint a liberá-
is erre „megfelelő”
tek — a kiszívogott
dr. Tite Györgyöt, a
jelöltjét más vármeg-
tetik fel és Máramar-
disták a zsidók meg-
Csak hogy dr. Tite
vannak. Tite doktor
nyíltan baloldali elve-
munista perek ismét
a kisémelek szöszö-
bontása után rájött
ideológia az egyedül
„igazhívó” lett.
A beavatottak en-
Az alig harminc éve-
Vio-éinek egyik leg-
domosnak taláta jó-
kulcsain is követni.
Titea nem hagyta
Máramarosban dr. T-
ték is vannak, mé-
kapni. Ami pesze ne
kimaradnak a nagy-
A M-
A liberális párt
tehetne képzelni a

A liberális párt máramarosi tagozatának nagy dilemmája

A szigeti vaidisták is átléptek a nemzeti parasztpártba

Sighet, november 23. (Az Uj Kelet tud.) Szombat hajnalban jelent meg a Hivatalos Lapban a parlamentet feloszlató és az új választásokat kitűző királyi dekrétum és szombat délelőtt három jelölő listát nyújtottak be a szigeti törvényszékhez. Az elsőbbséget a kormány már előre biztosította magának, a nemzeti parasztpártnak, dr. Lázár Illéssel az élén, sikerült a második helyet elérnie, míg a „Totul pentu tara” szervezet — amelynek eddig nem is volt helyi tagozata és még sohasem jelölt Máramarosban, — a harmadik helyet kapta.

A kormánypart előbb úgy döntött, — mint az Uj Kelet jelentette, — hogy dr. Pop Valér jelölje a lista élén Máramarosban. A társasági minisztert ugyanis nem régen díszelnökévé választotta meg a liberális párt helyi tagozata. Máramaros megyében azonban a kormánypartnak szüksége van a zsidóság szavazataira is. Az utolsó pillanatban tehát elállították Pop Valér jelölésétől és helyette Bujolu mérnököt, az új ipar és kereskedelmi minisztert tették meg listavezetővé.

Miért késtek el a cuzisták?

Vasárnap délelőtt negyediknek futott be a rheogista liberális lista dr. Maior Nicolae szmet nagyváradi ügyvéddel, a máramarosi pártvezetővel élve az élén. A gogo-cuzisták — akik szerették volna megelőzni a Vasgárdát — csak a következő napon teheték le listájukat és az ötödik helyre kerültek.

A cuzisták „lemaradásának” érdekes kulisszatitka van. A C. Cuza professzor, a nemzeti keresztény-párt főnöke már az elmúlt hét végén táviratilag közölte Tanase Pusca tanárral, a máramarosi tagozat helyettes elnökével — (az elnök Nichifor Robu), — hogy a máramarosi lista élén akar szerepelni, hogy tekintélyével és személyi Nimbuszával hatékonyan előmozdítsa a párt sikerét Máramarosban, ahol eddig mindig megbuktak a cuzisták. A máramarosi cuzisták azonban úgy vélik, hogy az öreg Cuza jelöltetése sem változtat helyzetükön és nem akarták a biztos kudarcnak kiténni az agg elnököt. Így inkább úgy döntöttek, hogy Robu jelölje a lista élén. Ehhez kellett várni az öreg Cuza beleegyezését. Ezért késtek a lista letétele.

A máramarosi vaidisták nem hajlandók együtt menni a liberális zsidókkal

A liberális párt egyelőre szintén csak a listavezetőt jelentette be. A lista összeállítása rendkívül nehézségekbe ütközött. Nyílt titok ugyanis, hogy a máramarosi vaidisták egyáltalán nincsenek elragadtatva a liberálisokkal kötött paktumtól és nyíltan hangoztatják, hogy nem jelenthetnek meg szavazók előtt azokkal a liberális vezetőkkel, akiket eddig kutyamódra zsidóknak és a nép árulóinak, kiszélesítőjének neveztek.

Sokkal nagyobb baj azonban annak a lehetőség, hogy a liberálisok ismét jelöljék Szmuok Mihály liberális zsidó képviselőt, akiről tudott dolgot, hogy az elmúlt négy éves ciklus során egyetlen ízben sem emelte fel szavát a parlamentben a zsidóságot ért jogfosztások és támadások ellen. A vaidisták lehetetlenné tartják, hogy támogassanak egy olyan listát, amelynek zsidó jelöltje is van.

Salamoni ítélet

Hír szerint a liberális vezetők már találtak is erre „megfelelő” megoldást. Úgy döntöttek — a kiszivárgott hírek szerint, — hogy dr. Tite Györgyöt, a máramarosi vaidisták jelöltjét más vármegyében biztos helyen lépeltetik fel és Máramarosban nem jelölnek vaidistát a zsidók megtévesztésére.

Csak hogy dr. Tite személye körül is bajok vannak. Tite doktor még nem-égen egészen nyíltan baloldali elveket hirdetett és a kommunista perek ismertevül és sikeres védője, a kisemberek szószólója volt. Vaida zászlóbontása után rájött arra, hogy a jobboldali ideológia az egyedül boldogító. Azóta ő is „ágazhívó” lett.

A beavatottak ennek is ismerik a nyitját. Az alig harminc éves, fiatal intellektuel Titea Violeának egyik legintimébb jóbarátja és il- domosnak találta jóbarátját politikai kitérő- düléseiben is követni.

Titea nem hagyta cserben a barátját. Bár Máramarosban dr. Titénél rangidősebb vaidis- ták is vannak, mégis Tite fog mandátumot kapni. Ami pesze nem elégíti ki azokat, akik kiharadnak a nagy osztozkodásból...

A Mihályiak holt vágányon?

A liberális pártot Máramarosban el sem lehetne képzelni a Mihályi familia nélkül,

amely évtizedek óta irányítja a megye sor- sát. Tagadhatatlan, hogy ennek a történelmi családnak tradíciói és nagy népszerűsége van a megyében. Két évvel ezelőtt még Mihályi Gábor volt a prefektus, öccse Mihályi Péter a polgármester és Mihályi Longin az alispán. Ma azonban már egyik sincs a helyén, sőt Mihályi Gábor, a pártvezető látzólagos elnöke — hónapok óta „szabadságon” van.

Kérdés, hogy ezután milyen szerepet fog- nak vállalni a választásokon a Mihályiak. Mihályi Gábor állítólag szenátornak akarják jelölni, de ezt a hírt csak fenntartással közöl- hetjük. Meg kell azonban jegyeznünk, hogy az ellenzék felújította dr. Mihályi Péter ellen a hazaárulás vádját (1918-ban állítólag hű- ség nyilatkozatot tett a magyar parlament- ben). A lapok felteszik a kérdést, hogyan fog Vaida Sándor egy gyékényen ámulni Mihályi Péterrel?

A zsidó tömegek a Zsidó Pártot lelkesednek!

A kormánypart „hivatalból” magának kö- veteli a zsidó voksokat.

A nemzeti parasztpártiak fenyegetőznek: „Levezzük a kezünket a zsidókról, ha nem szavaznak reánk, az egyedüli demokrata pártra.” Vagyis, ha kapnak zsidó szavazato- kat „demokraták, ha nem: „pusztuljanak a zsidók, igazuk van a vasgárdistáknak”...

A zsidó tömegek azt vallják ezzel szemben, hogy reparációk kell a négy év előtti szé- gyenteljes gyávaságot és példát statuálón

kell felsorakozniok a Zsidó Párt önálló listájának sikere érdekében.

A gerinces máramarosi zsidó tömegek lelkesedéssel és bizalommal várják a Zsidó Párt jelöltjét. Káhnán Kálmán.

Ujabb jelentés szerint a vaidista párt szigeti tagozatának tagjai átléptek a nemzeti parasztpártba.

mit az utóbbi időben a kisantant államok és főleg Csehszlovákia irányában muta- tott. E hét végén a két magyar államférfi eutazik Berlinből és akkor ki fog tűnni, hogy a látogatás nem lépte túl a baráti politika kereteit — állítja meg a lap.

Az Oeuvre szerint „lent”ben azaz, amit Berlinben hitte, — gyar minisz- terek határozottan elutasították azt a nekik tett indíványt, hogy csatlakozzanak a komintern elleni paktumhoz.

Lord Halifax hazautazásával foglalkoz- va, az Echo de Paris megállapítja, hogy- ha a lord tett is bizonyos indíványokat, azok főleg Csehszlovákiára és Ausztriára vonatkoztak.

A La République azt állítja, hogy a kö- vetkező meggyőződésnek kell kialakulnia: bármilyen történjék is az osztrák vagy cseh határon, Anglia nem fog megmozdulni, Olaszország az ausztriai és csehországi eseményeket azonban látogatja, mert ő az, amelyik fenyegetve volna.

London, november 23. (Rador.) A titkos koronatanács ma ülést tartott az uralko- dó elnökletével. A tanácsülésen résztvett Halifax lord is. Az ülés végeztével a ki- rály ebédre magánál tartotta Halifax lordot.

Gazdag olajforrásokra akadtak Nagykanizsa mellett

Nagykanizsa, november 23. Nagykanizsa mellett, Liszpe község határában gazdag olajforrásokra bukkantak. Ismeretes, hogy egy angol-amerikai vállalat néhány év óta kutat olajforrások után ezen a környéken, amely most eredménnyel járt. Liszpe község közelében két olajforrásra bukkantak, amely- ből összesen husz vagon olajat tudnak nap- onta kitermelni, amely Magyarország olaj- szükségletének egyharmadát látja el. Az olajat 1300 méter mélységből tárták fel.

Kizárták a zsidó hallgatókat a prágai diákegyesületekből

Prága, november 23. A prágai egyetemi orvosi fakultásán tegnap zavargások voltak. Az orvosi bajtársi egyesület ülést tartott, amely kimondotta, hogy zsidó nem lehet töb- bé tagja a bajtársi egyesületeknek. Határo- zatukról értesítették a bajtársi egyesületek központi szövetségét, amely nem vette tuda- másul a határozatot és felszólította az orvosi bajtársi egyesületet, hogy hatálytalanítsák a döntésüket. Ellenkező esetben kizárással fen- yegette meg az orvosi bajtársi egyesületet. A prágai egyetem rektora és az orvosi fakultás dékánja felhívást intézett az egyetemi tanácshoz, amelyben arra kéri, hogy mindent kövessen el, hogy az egyetemi polgárok jog- egyenlősége sértetlen maradjon. A diákság körében nagy izgalmat váltott ki a zavar- gás. A prágai egyetemen röpcédulákat osz- togattak, amelyben felszólítják a nemzeti érzelmű diákságot, hogy vállaljon szolidari- tást az orvosi bajtársi egyesület határozatá- val a zsidó veszedelem elkerülése céljából.

A brüsszeli értekezlet elfogadta a Japánnak küldendő válasz szövegét

Wellington Koo: „Kína nincs megelégedve az elintézés mai formájával”

Brüsszel, november 23. Tegnap délután ült össze Spaak elnöke alatt a kilenctahalmi konferencia hogy felolvassa és hitelesítse a Japánnak küldendő jegyzék szövegét, ame- lyen nem történt lényeges változtatás. Zár- szónokként Wellington Koo kínai delegátus mondotta el drámai hatású beszédét, mely- ben kijelentette, hogy Kína az elintézésnek ezzel a formájával nincs és nem is lehet megelégedve. Realitások helyett ismét sem- mitmondó jegyzéknyelvekben szögezték le igazságait, anélkül azonban, hogy a bűnös- t csak a legcsekélyebb mértékben is meg- bélyegezték volna jogtalan eljárásáért. A Mennyei Birodalom 1932 évi tragédiája meg- ismétlődött. Az ellenség százezerszámra öl- polgárait, felégeti városait, mérhetetlen pusztulást és szenvedést okoz és a konferen- ciákon arról vitatkoznak, hogy támadó-e vagy sem. Nem egyezhetem bele és nem jár- ulhatok hozzá a semmitmondó jegyzékhez, — fejezte be szavait.

A kilenctahalmi konferencia kudarcára — írják a belga lapok — ezek a szavak tették rá a záró követ.

Ujabb jelentés szerint a csendesóceáni értekezlet tegnap elvben elfogadta azt a jelentést, amely 11 pontból áll. Kivételt

csak a 9-ik pont képez, amely a jövőre tesz megállapításokat. E bekezdés szerint „tekintettel az értekezlet és a japán kor- mány között felmerült ellentétekre, a konferencia nem látja lehetőségét munká- latai folytatásának a japán kormánnyal való érintkezése kérdésében.” A javaslat ma kerül megvitatásra. Addig a kínai és norvég megbízottak utasításokat kérnek kormányaiktól. Az értekezlet körében azt állítják, hogy nincsen túl sok esély arra, hogy szerdáiig változás álljon be, mivel a francia és angol delegátusok magatartása egyezik az amerikaiakéval, akiknek veze- tője Norman Davis, rövidesen hazautazik.

A távolkeleti helyzettel foglalkozva, az Epoque ezeket írja: „Nem kell attól tartani, hogy a megtorlások utjára lépnek, mert a csendesóceáni értekezlet kiadta lel- két és a közömbösség légkörében halt meg, mivel Eden és Litvinov nem tartot- ták szükségesnek, hogy megjelenjenek hal- lódásának utolsó percében. A Népszöveg- ség, ha odakerült az ügy, szintén nem fog megtorló intézkedéseket alkalmazni Ja- pánnal szemben — írja a lap.

Titkos koronatanácsos számolt be lord Halifax berlini tárgyalásairól

A király ebédre is magánál tartotta Halifaxot Chamberlain ma az alsóházban számol be Halifax tárgyalásainak eredményéről

London, november 23. Lord Halifax megérkezésekor azonnal Eden külügymi- niszterhez látogatott és vele hosszasan tárgyalt, majd Chamberlain kormányfőt kereste fel és beszámolt megbeszéléseiről. Ez a beszámoló belenyúlt a késő esti órák- ba. A lap szerint mindennél bizonyosabb, hogy a láthatár világosodik és nyitva van az ajtó a német-angol megbeszélések to- vább folytatására. Kétségtelen az is, hogy a Harmadik Birodalom a gyarmatügyi kö- vetelések fenntartása mellett hajlandó (ezektől függetlenül azonban) egy új Lo- carno tárgyaláson részt venni és a nyu- gati feszültség végleges levezetésére köz- reműködni.

A párizsi sajtó úgy véli, hogy Halifax

küldése szerencsés gondolat volt, mert eredményekkel bíztat.

Ujabb londoni jelentés szerint a holnapi minisztertanácson lord Halifax beszámol küldetése eredményéről. Chamberlain az- után az alsóházban mond beszámolót. A Times azt állítja, hogy a brit kormány Hitler nyilatkozatát bírja Angliával és más országokkal szembeni terveit illető- leg.

Mint Párizsból jelentik, Darányi és Ká- nya berlini útja, a távolkeleti helyzet és lord Halifax hazatérése foglalkoztatják a francia sajtót.

A Le Jour szerint nem valószínű, mi- szerint a birodalmi kormány eléri, hogy Budapest lemondjon arról a közlekedésről,

BZET

gi
ubileuma

gazgatóság, pályas
társadalmi egyesü
Flórit és nyugtják
okat, amelyekkel fe
k tenni az ünnepeit
a gyönyörű napját.

ncse

s szerző —

az idei szezon egyik
ívészi eseménye le
osztimók egész tö
japán stíliú díszetek
amely ilyenformán
gyárosi nivóju lesz.
háboru eseményei vi
dést keltenek a ja
ant, A roninok kin
gán vitézséget és hő
bből a szempontból
számot tarthat.

GO MUSORA:

is kis szerelmi törté
akók életéből. Fő
bert Taylor és Janet

GO MUSORA:

eletről. Az dény leg
ajátéka. Főszereplők:
Popescu és Vasiliu

GO MUSORA:

I. Premier: Vállóit.
John Barrymore.
gerth Márta legjobb
edő. Kezdet: 3, 6 és
10 és 15 lej.

**PRO
PÉSEK**

hítköztség
alkozott megfelelő ga
ánsok küldték ajánla
Comunitatea Eyrească
jud. Someș.

bundát keresek meg
vagy címeket a M-

dunamos A. parcella.
ghet.

tätig in Mode, Manu-
3 Landessprachee
sten. Adresse in de

lé francia nyelvokta
ritelőr 6/a.

állást keres. Üzletbe
álni, esetleg jobb oca
tartásával" jellegre a

helyi ügyököt fűszer-
tast keresek. „Colo-

elyezkedést gyermek
a két.

restetik azonnali be-

sít, mint hávezetőnő
re, vidékre is. Gold-
Cluj, P. Abator 3.

járna jobb zsidó ass-
l. Herskovitsná. Str.

hező, há-om nyelven
na. Jellege „Jó meg-

SZEMÜNKET ÓVJA

**A TUNGSRAM
DUPLASPIRÁLLÁMPA**

KEVESEBB ÁRAMOT FOGYASZT ÉS MÉGIS JOBBAN VILÁGIT!

HIKÉK

Ötvenmillió kenyérjegy

Az angol fegyverkezési program nemcsak a hadsereg, a haditengerészetre és a légiflótára dolgozott ki évekre előre részletes terveket, hanem Anglia polgári lakosságának védelmére is már jóelőre megtörténik minden intézkedés. Összesen 50 millió gázmaszkot akarnak záros határidőn belül előállítani és ezek közül 26 millió darab már el is készült. London 9 millió lakosa számára már az utolsó darabig készen állnak a gázmaszkok és örökon belül szét lehet osztani az emberek között a védőálcákat.

Máris 162 ezer teljesen kiképzett légi gőrvédelmi önkéntes áll rendelkezésre, de az angol kormány nem elégszik meg ezzel sem. Miután a repülőgépek leszárt gyújtóbombái percek alatt sok ezer tüzvész okozhatnak és ezt a rendes tűzoltóság természetesen nem tudná elfojtani, most minden egyes lakóházban külön tűzoltócsapatot szerveznek, melynek tagjai nők lesznek. Az angol kormány megrendelt több százezer tűzoltófelszerelést is, melyeket egyenkint 30 szillingért fognak a háztulajdonosok rendelkezésére bocsátani. A bombák által okozott tüzet el lehet oltani vizrel is, így a felszerelés egyik darabja igen nagy nyomással dolgozó fecskendő, amelynek 30 méteres gumicsőve van.

A repülőgépekről ledobott thermit-bombák olyan óriási hőséget fejtenek ki, hogy a víz nem jelent segítséget, hanem még jobban növeli a thermit-bombák lángját. A legjobb védekezés ezek ellen a bombák ellen a homok, így a tűzoltófelszereléshez hozzátartozik egy homokszóró bádgedény amelyben 3 kiló homok van, azonkívül pedig egy különleges alakú homokszóró ásó, amely úgy van szerkesztve, hogy magát a thermit-bombát is fel lehet vele kapni és a homoksládába dobni, ahol azután kiolszik. Ennek az ásónak 8 méter hosszú nyele van, úgyhogy a hőség ellen védelmet nyújt.

A legjelentősebb lépés, amelyet Anglia a polgári lakosság szempontjából idáig tett, az, hogy máris megkezdtek a kenyér-és ételiszterjegyek nyomtatását Angliában. Tizenöt kerületre osztották fel az országot és kinevezték már az egyes kerületek ételiszterdíktátorait is. Nyomban a háboru kitörésekor életbe lépnek a szigoru korlátozási rendeletek, amelyek nemcsak az ételiszterekre, hanem a takarmányokra is kiterjednek. Ez annyit jelent, hogy a lovak és szarvasmarhák is ételiszterjegyet fognak kapni Angliában. „Egyelőre” 50 millió ételiszterjegyet nyomtat az angol kormány, amelyeket szétosztanak a 15 kerületben, 48 órával a háboru kitörése után már csak ételiszterjegyre juthatnak ételhez az angolok. Az ételiszter-tartalékokat már most elosztják a 15 ételmezési kerület között, mert számolnak azval, hogy háboru esetén ellenséges repülőkbombái a vasutvonalakat is elpusztíthatják. A 15 ételmezési kerület díktátorai már a legközelebbi napokban tanácskozási hívják össze a helyi hatóságokat. Minden városnak, sőt minden községnek meg lesz a maga ételmezési bizottsága, hogy a helyi viszonyoknak megfelelően dolgozzák ki a részleteket. Talán abból alkathatunk magunknak legkönnyebben fogalmat arról, hogy miibe kerül Angliának nem is a fegyverkezés, hanem a polgári légvédelem, hogy a különböző helyi hatóságok egyedül homok számkokra több, mint másfél millióárdot fognak költeni.

Gyilkosságot követett el egy öt éves máramarosi kisfiu. Szigetről jelentik: A máramarosi Bocskó község Csehszlovákiában lévő felében újabb megrendítő tragédia játszódott le. Kukula Miklós öt esztendő kisfiu szülei lakásán édesapja vadászfegyverével játszadozott. Játszadozás közben a kisfiu megrántotta a ravaszt, a töltött fegyver elsült és a szobában tartózkodó Kabali Róza asszony mellébe furdott, a szívét is megsértve. A szerencsétlen asszony rövid szenvedés után még a helyszínen elvérzett. A gondatlan szülők ellen megindult a bünvádi eljárás.

Női kabátot a

Feminában

Borzalmas munkástagédia Felsővisó közelében. Máramaroszigetről jelentik: Borzalmas munkástagédia játszódott le nem messze Felsővisótól, Faina közelében a C. A. P. S. tulajdonát képező erdővel borított hegyekben. Boia Ignácz 32 éves felsővisói illetőségű előmunkás több társával együtt munkahelye felé igyekezett. Hogy az utat rövidítsék a szálfacszutatáshoz használt karnálison kapaszkodtak felfelé. Időközben megkezdődött a facszutatás, amelyhez tudvalevőleg vizet szoktak eresztani a gátokból a csuszatókba. A többi munkások még idejekorán félre ugrottak, a szerencsétlen embert azonban elkapta a víz és az egyik közeli vízmedencébe sodorta. Társai hiába rohantak a segítségére, pár perc alatt belefullt a vízbe.

Fehernemű, harisnya

„JOLIE”-nál

Rövid hírek mindentinnen. A Népszövetség úgy határozott, hogy három egészségügyi küldöttséget meneszt Kinába. Az első küldöttség, amit Lasnet és Laigret francia orvosok vezetnek, december 10-én indul Kinába, a másik kettő indulásának időpontját még nem állapították meg. Két villamoskocsi összekötözték a kaliforniai San Diego városban. Negyven ember megsebesült, köztük 9 súlyosan. Mint Genfből jelentik, a távoli-keleti események folytán a világgiaai áresések ahogyan a Népszövetség kimutatásából kitűnik — azzal a következménnyel jártak, hogy a világgiaakereskedelem aanyértéke szeptember folyamán 1% százalékkal többet tett ki, mint előző hónapban. Ennél sokkal nagyobbnak kellett volna lennie normális körülmények között a világgiaakereskedelmi aanyértéknek. Lapin (Pomeránia) községben több 8-15 éves korcsolyázó gyermekek alatt beszakadt a tövönky jégtakarója. Öt gyermekek megfulladt.

Székfeketedésnél és emésztési zavaroknál, gyomorfégésnél, májduzzanatnál, vé-tóduulásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszulletnél igyunk reggel felkeléskor egy pohár természetes „Fefenc József” keserűvizet, meit hatása gyors, biztos és kellemes. Kérdezze meg orvosát.

A vasut új valutabeváltási árfolyamai. Bucurestiből jelentik: A CFR új valutabeváltási árfolyamai a következők: egyiptomi font 714.32, dragma 1.11, dinár 3.08, német márka 38.89, belga frank 4.75, pengő 27.28, török font 85.85, font ste-ling 725, olasz líra 7.24, dollár 139.52, francia frank 4.81, csehszlovákia 4.89, bolgár leva 1.31, palesztinai font 697.60, zloty 26.55, osztrák schilling 26.77, svájci frank 32.20. A külföldi valutákhoz 38 százalékos felárat számítanak hozzá.

A Zsidó Párt jogvédő irodája ma, szerdán déli 1/2- 1/2 között inspekción tart.

Női ruhát a

Feminában

A kézvonalak titka. Irta Dr. Kosutány „Gyakorlati könyv gyermekek és felnőttek életkialításaiól.” Nagy könyv, 316 ábrával, fűzve 198 lei, kötve 264 lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen új jegyzéket.

Reggel 7-kor kezdik meg járatalkat a Rapid autobuszok. A Rapid autobusz társaság közli, hogy december elsejétől kezdődőleg a Rapid autobuszok reggel hét óraok. kezdik meg járatalkat. A Rapid egyébként rövidesen új kurzust kezd „taxató-ók” számára.

Selyem-gyapjukendő

„JOLIE”-nál

Világeseemények c. sorozatban. Demény „A földközi tenger” 27 lei. Követi: Hatvány: A kínai kérdés 27 lei Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérje a Pantheon ujdonságok ingyen teljes jegyzékét.

Időprognózis: Kis mértékben váitakozó légnyomás, többnyire bo-us éghajlat, keletről nyugat felé való légáramlás, változatosan hőmérséklet, kevésbé bőséges esőzés, a hegyvidéken havazás.

Az államkassza rekordbevétele. Bucurestiből jelentik: Az állam bevételei november első 20 napjában 1 millió-d 293 millió lejt tesznek ki. Ez az összeg csak a pénzügyigazgatóságokhoz befolyt pénzekből ered, az autonóm intézetek bevételeit nem tartalmazza.

A Zsidó Párt olvasóterme (St. Poescu ucca 7/b) népkönyvtárral és újságokkal felszerelve, kellemesen fűtve, minden este 8 óától teljesen díjtalanul áll a zsidó olvasóközön-ség rendelkezésére.

Az erdélyi közjegyzők a közjegyzői intézmény védelméért

Cluj, november 24. Erdélyi emberek öntudatában a közjegyzői intézmény úgy él, mint a feltétlen megbízhatóság letéteményese, amely ugy jogi, mint gazdasági kérdésekben biztonságot, megnyugvást nyújt. Ez a biztonság s a jogiviszályok megelőzését szolgáló egyszerű és kényelmes szolgáltat hozzanótt magánéletükhöz és ezért van az, hogy az erdélyi közvélemény — tekintet nélkül nemzetiségi és egyéb különbségeire — egységesen foglal állást akkor, amikor Bukarestből a közjegyzői intézmény megszüntetésére irányuló törekvésekről érkezek hírek.

A közjegyzői intézmény megszüntetése állandóan kísérti a csatolt területek lakosságát. Az új büntetőtörvénykönyv életbe léptetését nyomon kell, hogy kövesse a magánjog új törvénykönyve és a tervezetből — mint értesülünk — hiányzik a köz-

Iskolai kabátot, pongyolát a

Feminában

Str. Memorandului 1.

jegyzői intézmények jogi meghatározása, ami maga után vonhatja ezáltal a közjegyzői intézmény megszüntetését is. Ez ellen természetesen elsősorban maguk a

Str. Memorandului 4.

közjegyzők tiltakoznak, akik egzisztenciájukat látják veszélyeztettnak. Ez év május 15-én az ország összes közjegyzői (Erdélyben, Bukovinában és Beszarábiában vannak közjegyzőségek) szövetségbe tömörültek és elnökké dr. Cosma János kolozsvári közjegyzőt választották, ugyanakkor pedig elhatározták, hogy „Notariatul Public” cím alatt folyóiratot indítanak érdekeik hathatósabb védelmére. A folyóirat első száma most jelent meg dr. Cosma szerkesztésében és tartalmazza egyfelől a közjegyzői szövetség megalakulásának adatait, másrészt bő és alapos felkészültséggel összegyűjtött anyagát annak a harcnak, amely a közjegyzői intézmény és a bucaresti törekvések között megindult. Dr. Cosma szerkesztői beköszöntője ismerteti azokat a jogi és anyagi okokat, amelyek a közjegyzői intézmény védelmét általánossá teszik és a közvélemény oltalma alá helyezik. Dr. Andru Victor, kézdívársárhelyi közjegyző, szövetségi főtítkárp pedig a közjegyzőségek működését ismerteti a csatolt területeken. A folyóiratnak a közjegyzői karon kívül is vannak jogász munkatársai, akik szintén ennek az intézménynek fennmaradását hirdetik. Cikkeket irtak az első számban: Ulivneanu táblai elnök, Predovici táblai főügyész, P. Porutiu egyetemi tanár és J. Candrea, a nagyváradi közjegyzői kamara elnöke, stb.

A folyóirat propaganda célt szolgál s így ingyen jut el mindenkihez, akiknek a kérdés megoldásában döntő szavuk lehet.

Iparüzem! Gyár!

Minden német (25% redukción), francia, angol, magyar, román, stb. folyóirat és könyv LEPAGEG-nál, Cluj. Kérjen ingyen jegyzéket Lepagétól, Cluj, jelezve, mely szakma érdekli.

Uj különvonat Budapestre és Wienbe utlevél és vizum nélkül

a „VENUS” sportklub mérközéseire

Indulás Clujról: december 23-án reggel, visszatérés Budapestre január 2-án reggel.

Beiratkozás és részletes pospektus a

Wagons-Lits/Cook és Europa

utazási irodákban Cluj, Piața Unirii.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Maniu: „A párt és az idő parancsának engedelmesskedem“

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

ta Sichiuiu tábornok kiváló személyiségét. Mihalache beszéde közben lépett a terembe dr. Emil Hatieganu volt munkaügyi miniszter, néhány vaidista vezető kíséretében, akik visszatértek a nemzeti parasztpártba. A végrehajtóbizottság tagjai meleg ünneplésben részesítették őket.

Ezután Mihalache tartotta meg nagyszabású politikai expozéját.

— Néhány hónappal ezelőtt — mondta Mihalache — felkeresett lakásomon Inculet és azt tanácsolta, hogy béküljek ki Vaida Sándorral. Attól kezdve láttam és megértettem, hogy hová vezet az út, amelyen haladtam.

A nemzeti parasztpárt felsőbb parancsának tekintette a korona előjogainak tiszteletben tartását és a monarchikus intézmények csorbítatlan fenntartását. Egyidejűleg azonban szult helyezett a nemzet megillető jogok tiszteletben tartására is.

— Kormányalakítási megbízásom feltevéle volt, hogy Vaida Sándorral kollaboráljunk. Vaidával azonban még nem is tárgyalhattam, mert kettős árulást követtem volna el: elárultam volna a párt programját és Maniu Gyulát.

Mihalache ezután kérte Maniut, fogadjja el a pártelnökséget, mert a nehéz harcban, amely most kezdetét veszi, nagy tekintélyű emberre van szüksége a pártnak és az nem lehet más, mint Maniu. Elnöki megbízásomnak csak a kormányválság megoldásának napjáiig kívántam eleget tenni. Politikai előrelátásom nem hozta meg a kívánt eredményt, átengedem tehát az elnökséget annak, aki jobban látta a politikai helyzetet: Maniu Gyulának.

Maniu átveszi az elnöki széket

— En megírtam a kötelességemet. Mától kezdve a harc színtere a társadalompolitikai térről az alkotmányos síkra tevődik át. Rajtad van a sor, Maniu Gyula. Maga a legfőbb tényező döntött közöttünk és a mérleg a te oldaladra billent. Akár Cincinatius, aki otthagya a vezetést és visszatért az eke szarvához, úgy térek én is vissza falumba, hogy várjak a kürtjelre, amelyet te fogsz megfújni Maniu uram. Husz éve élek itt Bucurestiben, de egy dolog nyugodtá teszi lelkiismeretemet: foittalan multtal és tiszta inggel mehetek vissza Topolovenibe.

A megjelentek percekén át tartó éljenzésben törtek ki, majd Maniu szólalt fel és kijelentette, hogy aláveti magát a párt egyhangú akaratanak, tehát elvállalja a párt elnökségét. Hangsúlyozza azonban, hogy a viszonyok normalizálódása után ismét Mihalachet kell a párt elnökévé megválasztani. Hangsúlyozza, hogy a nemzeti parasztpárt továbbra is kitart monarchikus, alkotmányos, nemzeti és demokratikus elvei mellett. Ami őt illeti, nem könnyű szívvel veszi át a vezetést.

Mihalache félbeszakítja: Könnyű szívvel kell megtennie, Maniu uram.

Maniu: A párt és az idő parancsának engedelmesskedem.

Mihalache ezután köszönetet mond Maniunak, hogy eleget tett a párt kívánságának és biztosítja őt az egész párt odaadásáról. Kéri a végrehajtóbizottság tagjait, tanúsítsanak olyan bizalmat Maniu iránt, mint azt ő iránta tették.

Végül dr. Lupu szólalt fel, majd az ülés délután három órakor véget ért.

A párt új tagjai között, akiknek névsorát *Madgearu* felolvasta, szerepel Theodor *Emanu*, Románia volt belgrádi, majd prágai követe is.

A kormány manifesztuma

A kormány tagjai tegnap Tatarescu lakásán minisztertanácsot tartottak, amelyen Tatarescu felolvasta a kormány által az ország lakosságához intézett programnyilatkozat szövegét. A kiáltvány hosszasan foglalkozik a parasztság és munkásság érdekében hozandó, valamint az ipari beruházásokkal és közmunkákkal kapcsolatos reformokkal. Politikai téren a kormány újításainak célja az ország közigazgatásának politika-mentesítése lesz. Általában a kormány intézkedését a konstruktív nacionalizmus szellem fogja átadni.

A román munkavédelmi és törvénybe iktatás újabb intézkedések fogják ki egészíteni, amelyek biztosítani fogják a románság számára az öt megillető jogokat.

Ami a kisebbségi politikát illeti, a román elem előtérbe helyezése értelmetlenül fogja hagyni az államéletbe bekebelezett, benschülött etnikai kisebbségek fejlődési lehetőségeit. Nyelvüknek és hitüknek a törvények keretein belül való tiszteletben tartását biztosítja számukra a kormány. Külpolitikai téren a kormány hű marad a Népszövetség és eddig folytatott bekebelezéséhez.

Befejeződtek a kormány kaftell tárgyalásai

A kormány kartell-tárgyalásai egyébként befejeződtek. A Timpul szerint a kormány választási bizottsága 60 mandátumot adott a Frontul Románescnek, (45 a kamarában és 15 a szenátusban) és 12-öt Iorga pártjának. A németek, szemben előző értesülésünkkel, öt mandátumot kaptak, és pedig Nagy- és Kisküküllő, Szeben, Temestorontál és Besztercemegyékben. A botosan megyei gheorghista tagozat testületileg belépett a liberális pártba. A gheorghisták vezetőjükké, Nicolae Gheorghieiu gyógyszerészrel az élükön ünnepélyes keretek között vonultak vissza a pártba. Ugyanakkor fogadták vissza a nemzeti keresztény párt néhány tagját is.

Dr. Topa munkaügyi államtitkár a kormánylistán Biharban jelölteti magát.

Uj pártok és jelek

A központi választási bizottság mai ülésén a következő alakulat jelengedélyezési kéréseit vitatják meg: a románság keresztesháboruja, vezetője C. Garagea, a Szent kereszt függetlensége, elnöke Ion Costea, a Nemzeti román front, vezetője C. Popescu, Ember, aki igazságot fog tenni, vezetője Nicolae Gruntu Giurgiu, Szolidaritizmus, vagy társadalmi összefogás pártja, elnöke Ion Cleja, Szilágy. Itt említtük meg, hogy a MADOSZ választási jele két körbe foglalt négyeszőg.

Franasovici belügyminiszter közölte a megyefőnökökkel, hogy felelőssé teszik őket a választások rendjéért. Amennyiben hanyagságot fognak tapasztalni a belügyminisztérium intézkedéseinek alkalmazása körül, ezeket a közegeket szigorúan megbüntetik.

Vaida a kormány kolozs megyei listavezetője

Cluj, november 23. Hatieganu Emilnek a nemzeti parasztpártba történt visszalépése a kormánypárti kartell nehézségei elé állította a kolozs megyei listavezető kiválasztásának kérdésében. A problémát most csattanós módon úgy oldották meg, hogy az egyezményes lista vezetője maga Vaida Sándor lett, míg második helyen Stefanescu Goanga egyetemi rektor, a harmadik helyen pedig dr. Dan Partenie volt prefektust jelölték.

Capitol Mozdó

Ma premier!
A ROMÁN filmgyártás első díjmagasztó eseménye! Óriási siker!

Önagysága a II. emeletről

Főszereplők: Mary Don, Mihai Popescu és V. Birlic, a világhírű komikus

Dandea Emil eljötték a marosvásárhelyi liberálisok

Tg.-Mures, november 23. (Az Uj Kelet tud.) A liberális párt megyei pártszervezetének vezetősége négynapos állandó tárgyalása után olyan határozatot hozott, mely általános meglepetésként hatott az egész megye közvéleményében. A liberális pártvezetőség ugyanis eljötték dr. Dandea Emil eddigi polgármestert, aki pedig emlékezetes sajtóperéig persona grata volt a kormánypártban. Minthogy azonban sajtóperét elveszítette, a párt bizalma is megrendült irányában, de „érdemei” elismerésül eljötték diplomatikusan formában történik. Dandea Emil egy kormánylista második helyén jelölik, de helyét dr. Porubski Francisc eddigi prefektussal töltik be. A polgármesteri állást Nicolae Oretu dr. tanügyi inspektor tölti be. A pártvezetőség döntött a jelölő-listáról is. Listavezető dr. Serban Mihai, a vaidista csoport elnöke, a kolozsvári mezőgazdasági akadémia rektora lett. A listán sorrendben a következők szerepelnek: dr. Dandea, Petrie Moise, Nae Ionescu, dr. Ciupea Ioan,

Netea Vasile. A szenátori lista élére, általános meglepetésre Russu görögkeleti esperes helyett *Capriceanu* Melinde dr. kórházi igazgatót helyezték, a másik szenátor jelölt pedig dr. *Gajton* Dumitru volt képviselő.

Letette a listát a nemzeti parasztpárt is a következő sorrendben: dr. Vescan Ioan, dr. Bozdog Ioan, dr. Bogu Anton, dr. Vancu Ioan, Mera Victor, és Suta Gherge. Szenátoroknak a nemzeti parasztpárt Vulcu Nicolae és dr. Petre Muscat jelölte.

A magyar párt listavezetője dr. gróf Bethlen György, aki azonban megválasztása esetére más megyére optál és a valószínűleg a másodiknak jelölt dr. Biró István magyar párti főtitkár lesz a képviselő. Gogák listavezetője maga Goga Octavian, míg a gheorghisták helyi elhívtéi odáig vezettek, hogy a Mitrea Mihai vezetésével benyújtott hivatalos lista mellett Aurel Mircea ellenlistát nyújtott be.

Royal slágermozgó

Péntektől bemutatja minden idők legjobb zenés vigjátékát!

A Marx-testvérek

Groucho, Chico és Harpo: **BOTRANY A TURFON** című filmjét, amely az egész várost meg fogja nevetetni.

Ma, szerdán és holnap, csütörtökön utoljára az év legnagyobb sikerű filmje:

Orgonavirágzás

Jeanette Macdonald és Nelson Eddy. Ez az a film, amely kivétel nélkül mindenkinek tetszik!

A párizsi rendőrfőnökség fontos okmányok birtokába jutott a puccskísérlettel kapcsolatos házkutatásoknál

Párizs, november 23. Az államtanács Lebun köztársasági elnök elnökletével három órán át tárgyalta a puccskísérlettel kapcsolatos vizsgálat eddigi eredményeit. Dormoy belügyminiszter tájékoztatta az államtanácsot a vizsgálatról, közölte, hogy eddig számos titkos fegyverraktárt lepleztek le. Az

éjszaka folyamán Párizsban nagy házkutatásokat tartottak, amelyek során a rendőrség fontos okmányok birtokába jutott. Az államtanács foglalkozott még az állami tisztviselők helyzetét feljavító törvénytervezettel, valamint az északafrikai helyzet ügyével.

Franciaország barcelonai követe a francia kormány erkölcsi támogatásáról biztosította a köztársaságiakat

Alba herceget nevezték ki a nemzeti kormány londoni képviselőjének

Barcelona, november 23. Franciaország barcelonai képviselője hosszabb megbeszélést folytatott Gial külügyminiszterrel, a köztársaságiak külügyi főnökével. A francia követ, Alba hercege továbbra is jóindulatáról és erkölcsi támogatásáról. Salamanca ugyanakkor a találkozó referálva megjegyzi, hogy Giral újabb nagyobb hadiszer megrendelést adott át a francia követnek, műkincseket köve le ellenértékképpen.

A D. N. B. salamancai jelentése szerint a nemzetiek rádióállomása bejelentette, hogy Alba herceget kinevezték a nemzeti kormány londoni hivatalos képviselőjének az angol külügyi hivatal és a salamancai kormány közti jegyzékváltás értelmében.

Perpignanból jelentik, hogy a köztársaság spanyol igazságügyminisztérium elrendelte több, mint száz hosszabb idő óta fogságban tartott lelkész szabadlábra helyezését, akiket azzal vádoltak, hogy kapcsolatokat tartanak fenn a nemzetiekkel. Három elitelt lelkész büntetését leszállították.

Janson az új designált belga miniszterelnök

Brüsszel, november 23. (Rado). A belga király ma délelőtt Tschoepen volt demokratikus keresztény minisztert fogadta. A délutáni órákban érkezett jelentés szerint az uralkodó Jansont, a van Zeeland-kormány államminiszterét bízta meg kormányalakítással. Janson elfogadta a megbízatást.

FRATERNITAS Könyv és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefonszám: 18-60.

CENZURAT

Ügyeljén arra hogy az igazán **OLLA** legyen

Taxa postala
plătite în num.
No. 224713.928

1 Telefon: 18-60. I
davonta 110, negye
vre 600, egészévre
/Máre: Havonta 2,
télévre 12, egészévre
detések díjzabá s
KELET" a transil
zsidóság egyetlen p
ja. Cikkeknek utány
orrás megjelöléséve

Az Országos Zsidó
tával indul a válas
fogja hívni az orsz
hogy a zsidó listán
uj kormány belül
pártoknak — a Zs
— azt a kötelező és
kijelentést tette, h
jes szabadságban f
lasztókra semmilye
heznedi. Az ország
utasításokat kapta
Párt akadálytalan
táhat listája érde
ményt nyújt Fran
személye, aki az u
kintélyesebb és leg
Ezzel a megáll
szabadságát illető
ellenzőnek első ér
hogy meg fognak
a listák letételében
fogják megvárni
koskodni fognak pr
bereinkkel, stb.

Felelet: Három
zsidó listát, két iz
harmadik esetben
tárk tíz megyében
törvényeseken. De
három választási m
szer sem emelked
kéz, csak zsidók v
batausokat vonult
mert hát mi nem
teljesítjük. Ha a m
megismétlődik ugya
jótörést szenved a
vessenek magukra
vagy csak *tiúrték*,
képviselet nélkül
házában. Mi tisztán
világ előtt. Mi telj
sen vállalt köteless
hatják majd, hogy
zsidósága csak gyé
lott.

Vannak zsidók, e
ilyen veszélyes id
fel önálló listát a
kössenek paktumot

Felelet: Tulajdo
a zsidóknak saját
ezekben a veszedel
is fogadnók, hogy
lag ma helyesebb
mán párt mellé áll
lemben, miután k
lehet szó a kisebbs
mi történések azon
pártok nem akarna
len román párt ser
ni magát zsidó vál
mokratikus román
a szavazatainkat,
akarnak velünk mu
mich nicht unter d
ezt a szerepet?

A négy évvel eze
tásokon az ellenzé
alkartak zsidókat j
szibillis helyeken. E
lasztottak meg köz
lis kormányt, ame
lünk, sem az UER
kötni, bejelölt néh
és a szenátusba és
tületbe ténylegesen